

GAZDASÁGI LAPOK

18. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1909 Május 2.

ELSINGER M. J. ÉS FIAI

BUDAPEST
V., BATHORY-U. 6.
TELEFON 32-58
HAZAI IPAR

GYÁR
LAJTA-SZENT-MIKLÓS
SOPRONMEGYE
HAZAI IPAR

VIZMENTES PONYVÁK

KAZALOK, CSÉPLŐGÉPEK ÉS MOZDONYOK BETAKARÁSÁHOZ STB.

NYERS PONYVÁK // GABONAZSÁKOK

REPCZE BEHORDÁSHOZ // JUTA ÉS LEN

SÁTRAK, VEDREK, TÖMLŐK, KÖPENYEK, LÓTAKARÓK

.. LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS ..

MINTÁK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Őszi trágyázáshoz a Thomassalakliszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, min-
legolcsóbb foszforsavas mű-
munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és
trágyája. — Kivánatra szak-
tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól Minden zsák ólomzárral és
és figyeljünk a védjegyre! tartalomjelzéssel van ellátva!

Legbiztosabb védekezés Peronospora ellen.

SCHLOESING franciaországi világhírű mezőgazdasági vegyész által feltalált, minden szőlőtermelési államban fényesen bevált rézgálicz alapú, mellyel mult évben Magyarországon is több ezer gazda kitűnő eredménnyel permetezett. Schloesing bordói pora 2 kg-os dobozokban és 25 kg-os tartányokban légmentesen elzárva kerül forgalomba, kész, kékszinű, finom por, melyet semmivel sem kell vegyíteni, sem szitálni, vízben azonnal feloldódik, a permetezést be nem dugaszolja, az eső le nem mossa, tapadása és hatékonysága páratlan. Nagy megtakarítás munkában és időben. Legolcsóbb szer. Hazánk ismert szőlőszedőinek elismerő nyilatkozatai rendelkezésre. Lisztharmat, sárgaság, rákfenés és rovarkárok ellen a szőlő és kertgazdaságban védekezzünk Schloesing különböző elegyű leheletszerű finomságu lecsapott kénporával Schloesing permetezőgépe, háti és kézi kénporfújtatója a legjobb és leg-tökéletesebb szerszámok e téren. Ismertetéseket készséggel és díjmentesen küld:

Schloesing r.-t. Marseillei Frankl Adolf banküzlete, gyárai magyarországi vezérképviselője Budapest, VI., Eötvös-u. 19. (Saját ház.) (Telefon-szám 25-40) és megbízható képviselőink minden megyében. — Megbízható képviselők kerestetnek.

Gróf Hoyos Miksa németladi uradalmában, posta és távirada Németlad, vasútállomás Lad-Gyöngyös

2 drb telivér árdenni mén,

3 drb 3 éves félvér árdenni mén,

1 drb 3 éves nőri mén

mind tenyészigazolvánnyal eladó.

Ugyanott tisztavérű, tenyészképes berni és szimmenthal-bonyhádi bikák jutányosan eladók.

Uradalmi tisztartóság.

Negyvenegyedik üzemév!

ELSŐ

MAGYAR

Negyvenegyedik üzemév!

GYAPJUMOSÓ ÉS BIZOMÁNYI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

== BUDAPEST, V. KER., KÁRPÁT-UTCZA 9. SZÁM. ==

A gyapjunyírás közeledtével a t. cz.

juhtenyésztő gazdák és gyapjukereskedők figyelmét

gyapjumosógyárunkra

Különösen az ezévi gyapju-üzleti viszonyok közt legelőnyösebb a gyapjak

gyári mosatása.

Nyers-gyapju bizományi osztályunk

LEGJOBB értékesítésére képesit bennünket. Kimerítő felvilágosítással és prospektussal kívánatra készséggel szolgálunk. AZ IGAZGATÓSÁG.

irányítjuk, és annak igénybevételét mint a hazai gyapju LEGELŐNYÖSEBB értékesítési módját ajánljuk.

KIVITEL: Osztrák-, Német-, Francia-, Orosz-, stb. országba.

Csomagolózsákokat használati díj nélkül kölesönkép küldünk.

A mosott gyapju után sem raktározási, sem biztosítási díjat nem számítunk.

elvállalja mindennemű zsiros (szennyes) és usztatott (hátonmosott) gyapju nyers állapotban való bizományi eladását a legmérsékeltebb feltételek mellett. A külföldi textilipari piacokkal fennálló kiterjedt összeköttetésünk a gyapju

Pályázatokhoz csak bizonyítványmások csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéseért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Alkalmazást keresők.

Kezelőtiszti

vagy titkári állást keres nagyobb uradalomnál vagy gazdasági egyesületek valamelyikénél egy 40 éves, elméletileg és gyakorlatilag képzett, keresztény, nős, családos, kitűnő bizonyítványokkal rendelkező okleveles gazda, szolg. kiv. honvéd hadnagy, ki úgy a külső, valamint a belső gazdasági ügyvitel, az összes állattenyésztési szakok, valamint hizlalás és tehenészet vezetése terén több évi s megbecsülhetetlen tapasztalatokkal rendelkezik; a könyvelés- és gazd. számvitelben teljes jártassággal bír. A magyar, német, tót, horvát és angol nyelveket szóban és írásban bírja. Czim: **Masztics Elemér**, 2037. W. 41. Street, Cleveland, Ohio U.-S.-Amerika.

Gőzeke-gépész

ajánlkozik nagy uradalomokba. Fiatal, nős, ügyes, megbízható ember több évi gyakorlattal. Tudakozódók forduljanak e lapok kiadóhivatalához 1143. sz. alatt.

Önálló kezelőtiszti

állást keres uradalomban egy 37 éves, Hohenheimban képzett, tartalékos hadnagy, aki cukorgyári gazdaságokban és 12 évig a Dunántul egyik legbelteresebb gazdaságában részint mint segéd-tiszti, részint mint kezelőtiszti működött. 3 évig gőztéglagyárnak volt a vezetője és jelenleg is Németországban egy nagy téglagyárban foglal el állást, de hazájába vissza vágyódik. Kitűnő referenciákkal bír. Mint-hogy felmondatlan állásban van, állását csak a felmondási idő letelte után foglalhatná el. Érdeklődők forduljanak e lapok kiadóhivatalához O. B. 787. jegy alatt.

32 éves

erélyes, feddhetlen multu, szorgalmas, erőteljes, józan életű keresztény erdész, több évekről szóló jó bizonyítványokkal rendelkezik, úgy az erdészetet, mint a vadászatot, valamint az ott előforduló lopási, kihágási dolgokat önállóan elintézni képes, volt csendőr altiszt, keres uradalomban vagy jobb vadásztársulatnál fővadászi vagy erdési, esetleg jobb erdő- vagy vadőri állást, pár ezer hold erdő- és vadászterületet önálló kezelésre is elfogadna, kitűnő lövő, a dudavadásztást magyar, német vasakkal vagy méreggel szakszerűen érti, ugyszintén hasznos vadak gondozását, kitűnő medve-nyomozó. Igényei szerények, erdőben levő lakásba is menne. — Czim: Zobonyay János, Zimbró, u. p. Gurahonez, Arad megye.

Michl István

tata-tóvárosi szőlőtelepén

még eladó:

simas olasz rizling	ezre 6 korona.
" Hankamenka fehér	" 9 "
" Chasselas fehér	" 9 "
" " piros	" 9 "
" " Napoleon	" 12 "
" Musc. Alexander	" 9 "
" Kalábriai	" 12 "
" Madlein angevine	" 10 "
" Vegyes kiváló csemege	" 8 "
2 éves gyökeres vegyes borfaj	" 50 "

Távirat czim: Michl-Tóváros.

Telefon: 47.

Betöltendő állások.

Gazdasági

összes betöltendő állások közülve vannak a 8 év óta fennálló és minden harmadnap megjelenő Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. József-körút 38.

Kulcsárné kerestetik

azonnali belépésre, 40 korona havi fizetéssel és teljes ellátással. Kik ilyen alkalmazásban már hosszabb ideig működtek, küldjék fényképpel ellátott bizonyítványmásolatát: Gróf Szapáry Istvánné Ömeltóságának, Alberti-Irsa, Pestmegeye.

Kulcsár,

kis családdal, ki a majori, magtári és tejjgazdasági teendők körül több évi gyakorlattal bír, azonnali vagy későbbi belépésre felfogadtatik. Működési bizonyítványok sajátkezü másolataival ellátott ajánlatok, fizetési igényekkel czimzendők: Bérgazdaság Pozsony-Taksony.

A lovak

Wiener-Welten-féle Béke és Gombai uradalomnál f. é. június hó 1-ével a számvevői állás jön üresedésbe, melyre elméletileg képzett, intelligens, keresztény, mérlegképes, a magyar és német levelezésben teljesen jártas, minden tekintetben megbízható egyén kerestetik. Ellőnyben részesülnek, kik már eddig hasonló állásban voltak. Évi javadalmazás 1800 K készpénzben, körülbelül 1100 K értékű terményekben, szabad lakás és fűtés. Öt szolgálati év után nyugdíjképeség. Folyamodványok másolatban, melyek vizsgálás után nyugdíjkezesítéshez, u. posta Csallóköz-Csötörtök, Pozsony m. intézendők.

Grófi uradalomba

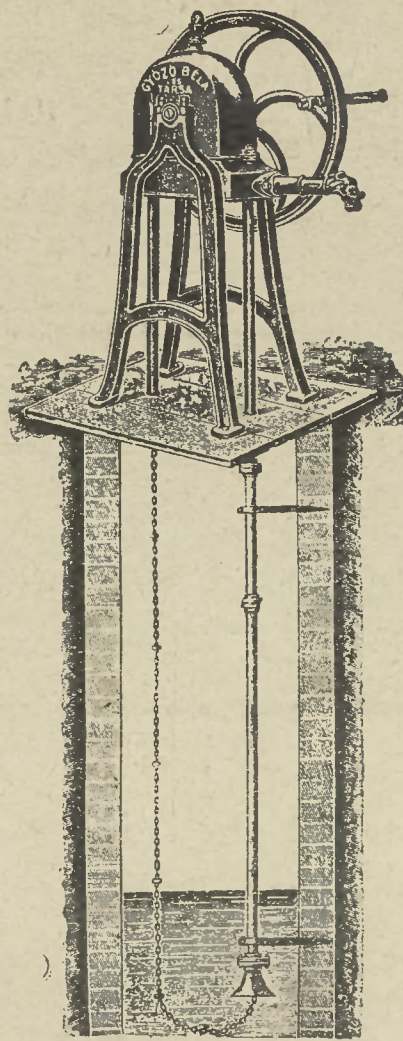
kerestetik egy több évi gyakorlattal és jó referenciákkal rendelkező, erdészeti akadémiát végzett okleveles erdész, ki az erdészeti szakmán kívül, a vadászati teendőkben, de különösen nagyobb vadászatok rendezésében, vadtenyésztésben és dudavadásztításában is teljes jártassággal bír. Bizonyítványmásolatokkal ellátott folyamodványok, melyek vissza nem adandók, Gulden Richard, Budapest, Krisztina körút 121. czimre intézendők.

Irnoki

állás betöltendő ngos Sándor László ur csókási gazdaságában. Némi gyakorlattal rendelkező, okleveles gazdaszok küldjék kérvényüket fenti czimre. Gazdasági kezeléséhez Kőtegyán, Biharm.

Cáncszivattyuink a legjobbak

GYŐZŐ BELA ÉS TÁRSA BUDAPEST.

V. ker., Báró Aczél-utca 3. szám. A Vigaszínház tőzsomszedságában.

MEGJELENT

a Kodolányi-féle 1909. évi

Gazdasági Zsebnaptár

49-ik évfolyama a szokott csinos kiállításban, de az eddiginél sokkal bővebb és változatosabb tartalommal.

Ára: Helyben 2.80 kor. Ajánlott postai szétküldéssel 3.25 korona. Utánvétellel küldve 3.45 korona. Megrendelhető a „GAZDASÁGI LAPOK” kiadóhivatalában, Budapest, IV., Muzeum-körút 7. sz.

Költőtojások

90% megtermékenyítésért felelőség vállalattal Legmagasabban díjazott, nagy udvarok és kifutókban tisztán tenyésztett törzsekből, u. m.: Minor fekete, Minorka fehér, Plymouth R. Hamburgi aranylakk, ugynevezett óriás fácskányukok, fehér olaszok, fogolyszínű olaszok, Faverollesok a 40 fillér. Ezüst Wyandotte, fehér Wyandotte, óriás Minorka fekete, rózsataraju amerikai. Ujdonság, olasz fehér rózsataraju. Ujdonság. Olasz fogolyszínű rózsataraju. Ujdonság. Minorka fehér rózsataraju. Ujdonság, fehér Orpington, világos Brahma, Plymouth R. rózsataraju, ujdonság, a 50 fillér. Óriás Peking kacsa, a 60 fillér. Gyöngytyukok ezüstszínű, kék a 40 fillér. Geflügelhof Smritz Morvaorsz.

Keltetőtojások

tavaszi szállítására előjegyezhető REITTER OSZKAR főkapitánynál Nagybecskerekén.

Angliából hozott fajtisza telivér elsőrendű

Fehér Orpington Fehér Wyandotte (amerikai kitűnő téli tojó)

Sárga Orpington Óriás pekingi kacsa

tojások darabja 60 fillér. Törés és rázásmentes, teljesen biztos csomagolás faldobozban ingyen.

Kitüntetések: Arad, Budapest I., Budapest II., Belgrád, Lovrin, Lugos, Nagybecskerek, Pozsony, Pécs, Szófia, Szatmár, Szeged, Szabadka, Temesvár, Veszprém, Wien, Zenta. Hazai és külföldi legnagyobb és legelső kitüntetések.

Allam nagy aranyérem. Őszi szállításra előjegyezhető elsőrendű óriás angol emdeni libákra drbja 25 K.

„UNION” kévekötel

nádból — nem jutefonál.

Alkalmas kötőanyag mindennemű kéve megkötésére. Tartóssága alapján, éveken át használható.

Anton Werunsky WIEN VI/2

Gumpendorfer-Str. 102.

Minta és árjegyzék kívánatra díjtalanul és bérmentve.

Lovak kelessége

(Chronikus köhögése és nehéz lélegzése)

biztos eredménnyel gyógyítható.

Számtalan elismerés bizonyítja Felvilágosítást díjmentesen küld Ripp Arvin, Drezda-A. 786.

Pannonia szálloda

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

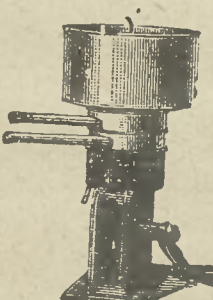
100.000 magastörzsű és bokoralaku

RÓZSA

circa 200 legbecsebb fajban. 1 darab magastörzsű rózsza, 2 éves, koronával, darabonként 1 koronától feljebb. 1 drb téli nemesítésű magastörzsű (májusban szállítható) darabonként 70 fillértől feljebb. 1 drb 1 éves bokorrózsza 30 fillér, 2 és 3 éves bokorrózsza 50 fillértől feljebb. Továbbá gyümölcs- és díszfák, díszbokrok, tülevelűek, erdei- és sövény-csemeték stb. nagy választékban, alacsony áron. Képes főárjegyzék kívánatra ingyen. GRÓF BATHYANY ZSIGMOND uradalmi intézősége, Csendlak, u. p. Ferenczlak, Vasmegeye.

Tenyésztőtojások.

Szabadban tenyésztett fekete amerikai Minorák, a 6000 márkáért Amerikából importált „Champion Victor” kakas és kitűnő tojók származékai, gyönyörű óriás példányok. Megtermékenyítés és frissességért kezeség vállalattal. Darabja 50 fill. Vodička Tobitschau (Mähren.)

Bámulatos olcsó

„DOMO”

(háztartási)

SEPARATOROK

és minden tejgazdasági eszközök kaphatók

KLEINER és FLEISCHMANN

cs. és kir. szabadalm. fémáru-gyárából

MÖDLING, BÉCS mellett.

Katalogusok ingyen.

Moharmag prima áru, legalább métermázsánként 16 koronáért kapható Friedmann Alfrédnél, Nagybecskerek.

„ANNEX”

befőttes üveg kötöző.

Gazdasszonyok, cukrárszok és konzervkészítőknek megfizethetlen új eszköz. Megmenti a kezét az erős kötözés okozta felhőlyagozástól és fájtól. Gyorsan és légmentesen zár. Szabadalmazott új magyar találmány. Ára 2 korona. Beszere hető a

„Novator”

gyári irodában Budapest, VI., Nagymező-u. 21.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMIOS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV: Hozzunk mezei gazdaságunkba helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8
Negyed évre	4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz címzendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hirdetési mellékletek jutányos árban fogadtatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnyomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

☛ Telefon: 623. ☚

TARTALOM.

Szemle	Lap
Tárca	307
A cukorrépa értékesítése a gazdaságban. — Váradi Szabó János.	308
A luczerna gyökere.	308
Cservinka-féle gabonát kapálógép.	311
A tavasziak talajműveléséről és vetéséről. — Bászeli Elek.	311
Könyvismertetés	312
Kérdések és feleletek	312
Kérdések: Borjú patafalrepedései. P. V. — Tejszállítás nyáron és a formaldehyd? R. J. — Apró csibék fehér hasmenése. J. G. — Czirokszakáll értékesítése. B. B. F.-né.	
Feleletek: Lóbetegség. Márk Gábor. — Legeltetés a vásártelpeken. Márk Gábor. — Mit lehet tenni az őszibarack levélfodrosodása ellen. Sz. — Az agyag alkalmazhatósága téglá, földcserép és alagsós gyártására. Biró Gusztáv.	
Hírek	313
Aprók	314

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — Tenyésztés és haszonmarhavasár Bécsben. — A gyapju-juh létszámának csökkenése Franciaországban. Ennek okai. — A takarmányárak denaturálása a németországi vámhivatalokban. — Nincs kilátás a beviteli jegyek meghonosítására.

Április 24-ikén minden átmenet nélkül betört a teljes nyár. Árnycsúcsok 21–22°-al. Magyarországon ez sokszor van így. A meleg hatása csodálatos volt. A fák, lombok mintegy parancsra egyszerre kilökték a leveleiket és most már zöld pompában van a vidék. A tavaszi vetések is remekül fejlődtek, csak az ősziakra van még mindig nagy panasz az ország nagyobb felében. A hideg földekben a búzák mintha javulnának, bár sűrűbbek nem lettek, mint voltak. A kissé lazább földeken azonban tovább szenvednek. Mindenfelől csak azt halljuk, hogy szántják ki a búzákat. Sok helyen pedig árpát, tavaszi búzát vetettek boronálás után a búzák közé. Eső után általános a sóvárgás. Imitt-amott volt is egy-egy napig tartó eső, a melytől remélnek javulást a gazdák. Ujabban azonban nem sok erre a kilátás. Legkritikusabb a helyzet a legelőkön, melyek sehogy sem nőnek, és ennek folytán a kihajtott marha nem találja meg a fenntartására szükséges táplálékot. A takarmány szűke még mindig immens. Ez magyarázza meg a nagy bécsi és budapesti felhajtásokat, és az olcsó hizott marha árakat. Pedig az olaszok sokat vettek. Azt állítják, hogy vegyesen hizott marhát és tenyészanyagot — mintegy 130.000 darabot vittek ki. E szám azonban ellenőrizhetlen.

Bécsben tenyész- és haszonmarha vásárt terveznek. A terv szép, de alkalmas helyet nem

tudtak találni, másrészt a pénz is hiányzott. A veterinárius közegek is aggályukat fejezték ki, hogy az csupán a ragály-járványok terjesztésére válhatik. Ezeket az akadályokat sikerült elhárítani, és pedig Hartmann Vilmos, a bécsi cs. kir. gazd. egyesület elnöke ügyosztályának referense az érdem. Az ő tevékenysége folytán került az ügy az osztrák kormány elé, mely szaktanácskozást hívott egybe, a hol ugy Wien város képviselői, mint a gazdák és marhakereskedők oda nyilatkoztak, hogy egy ily intézményre nagy szükség van. Az osztrák kormány ennél fogva elhatározta, hogy az intézmény létesülését pénzügyileg előmozdítja. A kilátások tehát a létesülésre nagyon biztatók, s erre nézve nagy ösztönzésül szolgált az, hogy Berlinben van hasonló intézmény, a mely nagyon hasznos az érdekeltekre. Az osztrák lefejt gazdaságok nagyon igénylik a friss fejős teheneiket, a melyek eladása körül most rém nagy a svindli. Borjút tesznek már rég kifejt tehén alá és mint friss fejőst adják el. A kereskedelmi közvetítés pedig drága. Áll ez a bekötni való ökröknél ép úgy, mint jármosoknál. A terv az, hogy közlekedésileg jól hozzáférhető helyen, a hét két napján, kedden és pénteken tartanak a vásárt. A vásártér megfelelő istállók és épületekkel szerelendő föl, még pedig a pavillon rendszer szerint. A terület 4 hektár lesz és a telepítési költség 1.500.000 korona. Számítanak 800 db. minimális heti felhajtásra és 30–40.000 darab tehénre évente.

Nyugat Magyarország szempontjából ezen haszonmarhavasár nagyon hasznos lenne. Ilyet Pozsonyban kellett volna és lehetett volna létesíteni. Most már késő.

A francziák nemzeti gazd. egyesülete Párisban a juhkrizissel foglalkozott. A Furne által gyűjtött adatok szerint a juhtenyésztés Franciaországban számbelileg feltartóztatlanul hanyatlak. Egyik nagy oka ennek, hogy a gyapju ára alacsony és hogy mindinkább nehezebbé válik jó juhokra szert tenni. Furne reámutatott arra, hogy a gyapju termelést vámok által védelmezni kellene. A gyapjut a gazda ép úgy gyártja, mint a gabnát és hús a nemzeti munka égalitásával össze nem férő, hogy a gyapju vámmentes. Tout comme chez nous! Juhtenyésztésünk folyamatos hanyatlását nálunk is a gyapju olcsósága okozza. Olcsóságát pedig vámmentessége. Az amerikai yankeenak volt esze, hogy gyapju termelését illő vámokkal megvédje. Nálunk a szövőipar kedvéért egész Európa tönkre hagyta menni a gyapjutermelést.

A német gazdák mégis csak keresztül vitték azt, hogy a takarmány árpát, amit Németországba bevisznek, a beviteli állomásukon denaturálják. A német birodalmi gyűlésen 1908. május 16-án dr. Roesicke indítványára elfogadták,

hogy az összes vámhivataloknál, ahol árpát behoznak Németországba, sürgősen oly gépezetek állítandók föl, amelyek a takarmány árpát úgy denaturálják, hogy malátakészítési célokra teljesen alkalmatlanná válják. De elfogadták Specknek azon indítványát is, hogy aki takarmányzási célokra behozott, tehát olcsó tétellel megvámolt árpából sert fűz, megbüntettessék. Ez 50–5000 márka bírságig mehet. Ezen intézkedések a magyar árpa értékesítésére nézve nagy horderővel bírnak. A magyar árpa ugyanis teljes 4 márka vámot fizet, — holott az orosz árpa, melyet eddig mint takarmány árpát vittek be, csak 1 márka és 30 pfenniget. S minthogy az orosz árpából sok sört főztek, ennél fogva a vámtörvény ki lett játszva, a mi hátrányunkra is. Vae victis! Ha nincs japánháború, Németország nem merte volna Oroszországgal szemben a szigorú kezelést alkalmazni, — de most bátran alkalmazza. Ennek tulajdonítható az, hogy az árpa árak már a múlt évadban is nagyon megjavultak és valószínűnek tartjuk azt, hogy a jövőben is állandó nagy árpaexportunk lesz Németországba, mert a finom fehér magyar sörárpákat a német söripar nagyon kedveli, sőt nem is nélkülözheti. A denaturálásnak sok módja van, — a legjobbnak gondolják a németek azt a módot, hogy ha eczetspórákkal fertőztetik meg az árpákat a magjukban. Az ilyen árpa fel-takarmányozható és el is vethető, — de ha erjesztik, akkor ezen rossz indultu spórák elszaporodnak és a terméket megrottyják. A másik mód, hogy ketté török gépekkel a szemeket a földolog, hogy a denaturálás sikeres legyen. Ez a német birodalmi gazdák követelése, a mely, ha érvényesül, nekünk is javunkra szolgál.

Fölvetettük a tervet, hogy a beviteli jegyekkel van tervbe véve lisztiparunk föllendülése. Ausztriában ezt erősen ellenzik. Führich Armand az osztrák malomszövetség igazgatósági tagja, ekként nyilatkozott az eszme fölül: A míg az örlési forgalom fenn állott, a gabnavámok soha sem juthattak érvényre, és az összes 90-es években 92 kivétellel, mikor Oroszország megtiltotta a kivitel és 1898-ban, midőn az 1897. évi magyarországi rossz termés miatt a gabonaárak magasak voltak, a gabonaárak sohasem emelkedtek úgy, mint most, midőn a vámparitást az árak megközelítik. Ezen vívmányt a beviteli jegyek intézményével most megsemmisítsük? Föltehető, hogy a beviteli jegyek által a métermázsza 2 koronával árban esni fog. S ebből mily nagy kár háramlanék az osztrák mezőgazdaságra? Minimum 60 millió korona.

Az osztrák gazdák központi szervezete is állást foglalt olyan beviteli jegyek ellen, a melyek leplezetten az örlési forgalmat hoznák be újra.

De a legérdekesebb, hogy a németországi agráriusoknak nem tetszik az eszme, mert attól

MEGJELENT

**TAVASZI SZŐLŐ, KERTMIVELELÉSI
ÉS HÁZTARTÁSI ÁRJEGYZÉKÜNK**

DUS TARTALOMMAL.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-uteza 31. szám.

Hasonlóképen megjelent = **géposztályunk** legújabb =
árjegyzéke.

ADRIANCE aratógépek,

mindennemű

talajművelő eszközök

legelső minőségben.

tartanak, hogy jó termésű években a legkárhatosabb hatása lenne a német malomiparra nézve. Szerintük ez premium lenne az államkasszából és flagrans megsértése lenne a fennálló kereskedelmi szerződésnek. Mert minek akkor szerződés, ha a lisztvám megkötésénél a másik szerződésnek jogában állhasson megsemmisíteni a kereskedelmi szerződések megállapodásait?

Ugy látszik tehát, hogy a dolog így nem fog menni. Más módokat kell kieszközölni, és ilyen megtámadhatlan módszer csakis tarifális uton viheto keresztül, titkos állami alapokból, oly területekre irányuló exportnál, a melyeknél a kereskedelmi szerződés megsértése szóba nem jöhet.

A cukorrépa értékesítése a gazdaságban.

Sok gonddal és bajjal jár ma a gazdasági termények előállítására; azt gondolná valaki, hogyha egyszer betakarodott a termés, akkor már minden rendben van, pedig tulajdonképpen akkor kezdődik az értékesítés körüli sok nehézség, mellyel a gazda lépten-nyomon küzdeni kénytelen. A legnagyobb baj, hogy maga a gazdaközönség, első sorban szervezetlensége miatt, az árak kialakulásába jó formán semmit sem folyik be és nem egyszer a kereskedők és gyárosok önkényének teljesen kiszolgáltatva, kik javarészt szervezve lévén, érdekeiket jobban bírják érvényre juttatni, mint az egyedül álló gazdák.

Még főterményünkénél — a gabonánál — a piaci konjunkturákat megfelelő forgatókével rendelkező gazda eléggé kihasználhatja, mert a nélkül, hogy spekulálna, terményét csak akkor adja el, mikor árát megfelelőnek látja. De az ipari növényeknél, melyeket oly sokan, oly meggyőzően ajánlanak a gabona helyett termelésre, sőt nézetük szerint csak az a modern gazda, a ki ilyeneket termel, a gazda már annyiban is rosszabb helyzetben van, hogy azok értékesítésének köre, de a piacon értékesíthető mennyiség is jóval kisebb és korlátoltabb és azok a romlásnak is jobban ki vannak téve, mint az évekig eltartható gabona.

Első sorban áll ez a cukorrépa, melyet ha át nem vesz a cukorgyár, a gazda nem tud vele mit csinálni! E növény termelését mintegy 20

évvél ez előtt vezette be az Alföldön a hatvani cukorgyár. Azért említem a hatvanit, mert mi tőrés-tagadás benne ez a gyár tanította meg az alföldi gazdát ezen növény megfelelő kultiválására. Hogy a gyár mit és mennyit nyert általa — nem tudom, — csak azt hiszem, hogy bizonyára sokkal többet, mint mi, termelő gazdák!

Akkor, a midőn 1891-ben a cukorrépa termelése az Alföldön kezdetét vette, a nevezett cukorgyár a répa tiszta sulyu 100 kg-áért 162 fillért fizetett, 1892-ben 174, 1893-ban pedig 180 fillért adott annak mázsájáért. A 100 kg. répa első készpénz kiadások pedig kitétek akkor 1891-ben 62 fillért, 1892-ben 51 fillért és 1893-ban 63 fillért itt. Pedig még akkor járhatlanok voltunk e növénynek ugy a művelése, mint a kiszedése és szállítása terén. Tehát a fenti egység árakban még bizonyos „tandij“ is bent foglaltatott. És tiz év mulva: 1901-ben 95 fillér, 1902-ben 91,6 fillér, 1903-ban 112 fillér készpénz kiadásunk terhelte a cukorrépa tiszta sulyu 100 kg-át; és a répa beváltási teljes ára volt (praemiumokkal együtt) 1901-ben 140 fillér, 1902-ben és 1903-ban 146 fillér nálunk. Ha pedig a cukorrépa értékesítési és igényelt költségeinek viszonyát az 1891-től 1900-ig terjedő tiz év átlagában vizsgáljuk, ugy azt találok gazdaságomban, hogy a cukorrépa átlagos beváltási ára ezen időszakban 165,1 fillér volt, és a készpénz kiadások 69 fillért tettek ki 100 kg. tiszta sulyu répa vonatkoztatva. Az 1901-1905 évig terjedő időszakban a répa beváltási ára 154,4 fillér volt a mázsánkénti 113,8 fillér készpénz kiadással szemben. Ha tehát a tiz év előtti 165,1 fillér beváltási árral és az akkori 69 fillér készpénz kiadásokkal arányba állítjuk a mai 113,8 fillér készpénz kiadást, ugy a cukorrépa ma 272 fillérért volna csak odaadható! Ma talán fizet is már a cukorgyár maximumképen 200 fillért, a cukorrépa métermázsájáért kocsibarakva, hogy beprizmázza itt az Alföldön is! De hát az is olyan „vakulj Magyar ne láss Tót“-féle eredménnyel jár, mert a termelési költség azt java részben felemészti és a mikor a jövedelmet keressük, bizony ritkán akadunk reá! Az 1909. évre pozitív tudom, hogy a cukorgyár az alföldi cukorrépaért 190 fillérnél többet fizetni nem volt hajlandó! Eltekintve amaz önkénytől, mely

az ár megállapításában nyilvánul és a sok kellemtelenségtől, minek a gazda általában lépten-nyomon ki vagyon téve.¹⁾ reálisan számítva, ezen árért csak ama gazdaságok termelhetnek ma cukorrépa, a melyek már e növény kultiválására és szállítására eleve berendezkedtek és a melyekben a nem nélkülözhető munkás kéz javarészt biztosítva van, vagy a melyek egyáltalán nem számítanak, illetve a melyek szelet nélkül nem élhetnek meg. Ha Hatvan nem is ad vissza szeletet, Mezőhegyes ad, az pedig nagy rubrika a gazdaságnak! Nem egy gazda azért termel még cukorrépa, hogy szeletet kapjon. Mert tekintve ama nagy bizonytalanságot, a mellyel a cukorrépa összes munkálatai a munkás kéz tekintetében itt az Alföldön járnak, a reálisan számító gazdának lehetetienség ezeket figyelmen kívül hagynia. Ha pedig ezt számításba veszi, ugy lehetetlen a cukorgyárak által ajánlott beváltási áráért ma cukorrépa haszonnal termelnie.

De, ha mégis egész gazdasági üzeme a cukorrépa termelésre volt bazirozva, mit csináljon a gazda, ki a cukorrépa termeléstől egyszerre el nem térhet?! A cukorrépa lehet ugyan szeszgyártás kiterjesztése sokat segíthetne a helyzeten, de hát a kontingens csekély mérve annak utjában áll; és arról, hogy az Alföldre több szeszkontingenst adjanak a szakkörök, kik az Alföldet tejjel-mézzel folyó Kánaánnak tartják, hallani sem akarnak. Pedig ez volna ama faktor, melyhez minden gazda (a kis gazda szövetkezés utján) hozzájuthatna s a mely a gazdaságba beilleszthető; de a mi ma még csak jámbor óhajításunkat képezheti. Ha bár bizonyos dolog, hogy a cukorrépa a szeszgyárban feldolgozva jobban értékesül, mint a cukorgyárnak átadva.

E tényezőkkel számolva az 1908. évre akként szerződtem a cukorgyárral, hogy circa 200 k. hold cukorrépa egy negyed részét, vagyis 50 k. hold termését saját gazdasági céljaimra használhatom fel. Felemlitem, hogy már 1907-ben végeztem kísérletet a cukorrépafejek seretések által való értékesítésére nézve, és hogy e

¹⁾ Ámbár dicséretére legyen a nevezett gyárnak mondvá, ebben a vele összeköttetésben álló termelőknek nem igen volt részük.

TÁRCZA.

CALENDARIUM OECONOMICUM PERPETUUM,

Majorságról írt Laistrom, mellyből minden Major-Gazda horúl-hóra egész esztendő által mit munkálodtasson a' Majorság-körül, megtudhattya Töb-beknek hasznára újonnan Ki-nyomtattatott. Harmadszor.

MAJUS, Pünkösöd hava.

Ebben az hólnapban 31. nap vagy on.

125. Ebben a' hólnapban, meg-kell szünni az téli vetésnek gyomlálásátul, avagy az füveknek ki-gyomlálásátul, Sz. Phülep, és Sz. Jakab nap tájban.

Sz. Kereszt meg-találása nap tájban, palántát ültetni.

Lent, kendert, kölest vetni Sz. Orbán napján.

126. Az Bányákat el-választani Pünkösöd tájban, és háromszor az Juhokat fejni kezdeni napjában, vagy egy héttel az után.

Gyakrabban és szorgalmatossabban meg-for-gatni a' gabonát az élés házban, hogy meg-ne vesztegetődgyék, mikor virágzik a' mezőben.

Sütő kemenczét, házat, csürt, és egyéb effélék tapasztani, nem-hasadoz olly igen meg.

127. Az Juhászoktól számot venni a' Bára-

nyokrúl, kiket télben meg-ölnenek, és a' mennyi maradt, mind meg kell őket bélyegezni, Sz. Phülep, Sz. Jakab nap tájban.

Hasonlóképen az több barmokrúl való jedzéseket, és számot meg-tekénteni mennyi, és hány hejával vadnak.

Az fiatal fákat, és palántákat öntözni: hogy ehez könnyebben juthas, tégy egy edényben vizet, tedd azt a' fa mellé, és abban egy ruhácskát, kinek egyik vége a' vizet érje, az másik a' fának tövét; és így szüntelen nedvességben tarttya, az mint fellyebb.

128. Az Juhokat meg-nyirni.

Az borokat meg-tölteni.

Vajat gyűjteni.

Az borjukat el-választani.

A' szőlőt másodsor meg-kapálni, és az első földet reá hánni, levelezni, az hejába való növéseket le-szaggatni. Hasonlóképen az fákrúl, a' fatyú növéseket.

129. Olay-fát óltani, és szőlőt minek előtte ki-fakad.

Az óltott fákat, minden nap estve vízben mártott spongiával meg-öntözni.

Ha Sz. Orbán napja szép fényes leszen, bö-sege lesz a' bórnak; ha eső esik, kevés. Hasonlóképen Pünkösöd napján-is.

Némellyek azt mondgyák, hogy minémü Sz. Orbán napja, olyan az ősz-is szedéskor, de ez nem bizonyos.

130. Ennek az hólnapnak fogytára, ha virágzik

a' tölgyfa, és bőven, sok vaj leszen, és jó esztendő.

Ebben az hólnapban, ha sok a' fü az gabona között, gyomlállyák-ki, és hadgyák meg-száradni, hóld középben hordgyák-ki, nem terem más.

Ha ebben az hólnapban gyakran menydörög, sovány esztendő következik.

131. Mikor az alma fák virágoznak, leg-jóbb vásznat fejeríteni.

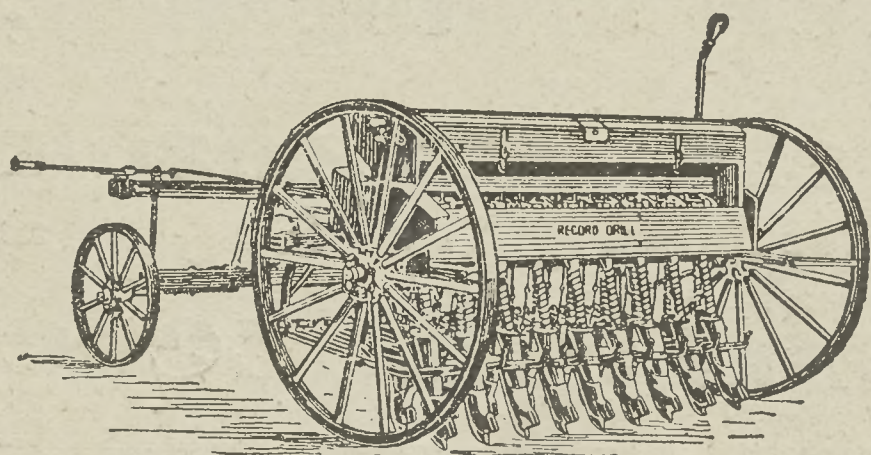
Ha az szőlő virágzik hóld töltére, jó és éret szőlő leszen.

132. Ennek az hólnak első napja előtt, nem kell a' Bikát a' tehénekhez bocsátani, és így Gyertya szentelő Böldog Aszszony napjára bor-jaznak.

Ezekben az napokban, az öreg csollyánt meg-kell főzni, és az Tehéneknek adni, sok és jó te-jet fejhetni tőlek.

Ebben az hólnapban, palántát kell ültetni, mivel hives, és néha nedves szokott lenni az idő.

133. A' kinek feles gabonája vagy on a pad-láson, avagy élés házban, azt leg-alább minden héten forgattassa meg, hogy ne legyen nagy garmadával egy-máson, és az por ki-mehessen: mert a' portul meg-múskásodik, és dohosodik. Ha pedig azt akarod, hogy egész nyaratszaka frissen maradgyon, és meg-ne dohosodgyék, erzd-le az vas rostán, hogy az por ki-mennyen belölle, minek-előtte az ház-hejára töltöd, ne-féltsed könnyen.

REKORD DRILL a legjobb páros soru vetőgép.

Losonczy gyártmány!

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket.

A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

Budapest, V., Váci-körut 32.

kísérleteim igen jó üzleti eredménnyel zárultak. Az 1908. évben tehát a cukorrépa termésem egy részének teljes egészében sertések által való értékesítésére határoztam el magamat.

A viszonyok a répa kiszedésének meglehetősen kedveztek nálam 1908-ban, s így a kísérletre csak 95 hold (a 1100 négyzetöl) területet fordítottam, melynek termése 1254 q. lefejezett és tisztított répát tett ki. E területre bocsájtottam két csapatban 742 darab mangolicza sertést, melyek átlagban 66,5 kg. élősúlyal bírtak darabonként az 1908. évi október hó 15-én. Ezen állomány kizárólag e területen élt november 12-ig, a mikor lemásztattván, átlagban és darabonként 74,5 kg. súlyal bírt, vagyis fejenként 8 kg., összesen pedig 5936 kilogramm gyarapodást mutatott. Ez időtáiban köszöntött be hozánk a korai fagy és ennek következtében maradt abban a fenti répatertületnek a további kihasználása, pedig az összes répatermésnek 30%-a még biztosan a földben maradt akkor!

Megpróbáltam a répát fogatos kiemelővel kiszedtetni a sertések számára, de úgy találtam, hogy ez teljesen felesleges munka, mert a sertés legjobban szereti azt önmaga kiturni és azonnal elkölteni. Különös jelenségképen tünt fel előttem, hogy a sertés mindig előbb a répa levélzetét fogyasztotta el és csak azután nyult egyes kivételektől eltekintve — a répa testéhez. Az idegen kéz, illetve erő által kiszedett répából is evett ugyan, de abból igen sokat elpocsékolott. Ezért hagytam abba a répának fogatosan való kiemelését. Az ezután kiemelt répa ugyanis, ha — földben maradt is — többé-kevésbé fonnyadónak indult és az ilyet a sertés nem igen szereti. A sertésekkel a répa mellett kevés darával kevert iszapolt krépatort is etettem, hogy ez által a répalevél hashajtó hatását ellensúlyozzam.

Ha a kilogrammonkénti súlygyarapodást az ilyen süldőknél csak 70 fillérrel értékelem is, és ha az egész e célra fordított terület összes termését veszem is figyelembe a szomszédos terület termésénél, a mely pontosan lemásztálva 132 q-t tett ki 1100 négyzetölös holdanként, s ha ehhez 25% fejtermést számítok, de a cse-

kély értékű levéltermést figyelmen kívül hagyom*) — **ugyis az 1570 q. cukorrépa terméséért 4155 koronát kaptam, vagyis a répám helyben a földben 264 fillérrel értékesült!** Ezt pedig olyan bruttó bevételnek tekinthetem, a melyet már semmi készpénz kiadás nem terhel. Mert a földben maradt kihasználhatatlan répatermés értéke bőségesen fedezi a kanászbért és ama csekély költséget, mit a kréta por, a kevés dara, meg az utánjárás képvisel. A tőke kamatot és kockázatot pedig a súlygyarapodás alacsony érték egységében juttattam kifejezésre. Ha még a répa kiszedésére, megtisztítására, lefejezésére, és a fejnek behordására 100 kg. termésként csak 20 fillért számítottok, azt hiszem, az így kijövő 284 fillér értékesítése a répának reálisnak mondható, annival is inkább, mert kicsinyben végzett ide vonatkozó kísérletem által (nagyban a korai fagy miatt nem tehettem azt) a cukorrépának 4 koronán felül való értékesítését is elértem sertések által. Nem ilyen jól, de 300 fillérrel biztosan értékesíthető a cukorrépa lovak által; ezt is saját kísérleteim alapján mondhatom!

Ezek olyan eredmények, a melyek alapján igazán gondolkozóba eshetik a számító gazda. És habár elismerni vagyok kénytelen, hogy állatok által gazdaságunként a több 100 holdra menő cukorrépa terület termése nem értékesíthető egészben, mégis ennek felkarolása által olyan faktor birtokába jut a gazda, a mely őt a minduntalan tapasztalható önkénytől — részben — függetleníti az értékesítés terén s így ötlet nagyobb önállóságra segíti. Ez által bár az egyes gazdaságok cukorrépa területe apadni fogna, de a fentiek alapján több gazda karolhatná fel annak kultiválását, s így termelése általánosabbá s ez által a közre hasznót hajtóbbá válhatnék.

Tehát mindennek előtt azt tanácsolom, hogy tegyenek gazdátársaim idevonatkozólag kísérleteket, s azután a helyszínén szerzett tapasztala-

*) A répalevél értékét azért hagytam figyelmen kívül, mivel az, nehezen meghatározható értéket képvisel és ritkán fizeti meg a lehordás költségeit is. Azonkívül meg a répának 10 Km. távolságra való szállítási költségeit is kihagytam számításomból.

134. Ebben az hónapban, az lovakat jól-kell tartani, étszaka-is eledelket meg adni, itatni, úsztatni, vakarni szorgalmatosan, hogy meg ne csapannyanak; mert ha ebben az hónapban jó gondot nem visel az ember reájok, úgy elvesznek, hogy egy néhány hétig sem veheti-fel magokat.

Irnia való pennákat, ebben az hónapban vonnyanak az lúdakból a' Deákok magoknak.

Urnak Menybe menetele előtt szokták, a' bárányokat, és kosokat az Juhoktól elválasztani.

135. Ebben az hónapban jók az rákok enni, kivált-képen mikor az hold telik Septemberig.

Ebben az hónapban kezdetik a' horgászat geslesztával, vagy cserebogárral, vagy rákkal.

Ebben az hónapban Ró'sa vizet égessen, főképen vad, és parlag ró'sából. Lictariumot, Syrúpot, és egyéb-féle ró'sából való orvosságokat az jó Gazda-Aszszony.

136. Az Lúd-fiakra, az hideg napokban jó gondot-kell viselni; főképen mikor hideg eső vagy, mindgyárt bé-kell őket hajtani a' melegben; mivel még igen gyengég, hamar meg-árt a' hideg nekiek, és meg-halnak. Hasonló-képen az póka-fiak is, a' kiknek, ha meg-sárasodik az lábok, aval vakarják az szemeket, meg-vakúlnak, és meg-halnak, avagy az füleket, ugy-is.

138. Hogy pediglen a' póka-fiak könnyen meg-ne hallyanak, ilyen orvossággal ély: mikor ki-kelnek az tójásból a' póka-fiak, első eledelül adgy három, vagy négy szem egész borsot nekiek meg-enni, az után vagdaly savanyú káposztát apróra, és ahoz keményen főtt záp-tojásokat, és azt add enni nekiek majd két hétig az

után csak öregben az malomba árpát meg-törni, és meg-főzni, savanyú káposztát közibe majd két hétig vagdálni; valamikor tiszta idő van, mindenkor ki-hajtsák a' mezőre, vagy gyümölcsös kertbe, a' hól fü van, még meg-erősödnek; az után eledelt, és ha meg-betegszik valamelyik közzülök, csak mindgyárt savanyú káposztát vagdaly neki, meg gyógyúl.

138. Az apró csirkék gyakran meg-halnak, mikor az ros virágzik, azért levendulát tégy az italokban.

Ebben az hónapban a' tyúkok, és kácsák alá tehetni tojásokat.

Ha az lúd fiakat hamar minek utánna ki-kelnek, téjben ázott fejer kenérral tarttyák, hamar meg-nőnek, és meg-hiznak tőle, hogy idején meg-ehteni.

139. Ha veres-hagymát, sárga répát akarsz vetni, végy ganéjos tocsából vizet, és abban ásztasd-meg a' magot, míg valamennyire csirázik, az után vedd-ki, tedd egy kevésse a' szellőre, és vedd-el, jobb léssen.

Valamit hól fogytára vetsy, az alá nő a' gyökerében, úgy mint repát reket, veres-hagymát, 's a' t. A' mit pedig hól tölte előtt, az fel-nő leveleiben, és szárában, torzájában, úgy mint káposzta, Olasz kapor, 's a' t.

Ebben az hónapban Pünkösöd után, az fecskefiakból, minek előtte ki-repülnek a' fészekből, és az földet érék, ki-kell venni az követ a' ki bennek terem egyik veres, másik fejer, igen jó az szem-fájás ellen, és ha mi esik az ember szemében azt ki-vonsza, ha belé boesáttják.

Az kakukott, mellyet ebben az hónapban fog-

taik alapján induljanak el amaz uton, melynek iránya ez által megadatik, s a mely őket **gazdai függetlenségükre segíti.**

Hiszzen a legtöbb gondot a cukorrépa kiszédése okozza, a legnagyobb és sokszor leküzdhetetlen akadályt pedig annak a vasuti allomásra való elfuvarozása képezi a gazdának, és ezen szenved hajótörést ama szándéka, hogy annak termelését felkarolja. Mert a répa megtermelése ma már nem oly nehéz feladat még az Alföld száraz, sőt aszályos klímája alatt, — és a kleonoszok sokasága közepette sem, csak a kiszédése, szállítása és értékesítése ejti aggodatomba a gazdát! E mizériákon pedig a fentiek szerint tul teheti magát! A cukorrépa megmivelésénél rendelkezésre állanak a ma már itthon gyártott Laass-féle több soru kapák*), melyek — mondhatom — a kézi erővel soha el nem érhető tökéletességgel dolgoznak és munkájok tetemesen olcsóbb emezénél. És a mi fő: a cukorrépa mivélésnél, folytonosan a gazda rendelkezésére állanak. Csakhogy ügyes kezelést és lelkiismeretes felügyeletet kívánnak, a mi megfelelő praemium rendszer életbe léptetése által könnyen megoldható. Mind általánosabbá lesz ugyanis az a felfogás a mezőgazdaságban is, hogy kevesebb munkást tartunk, de azt jól fizessük! Ennek megvalósítására csak a gépek használata és a praemium rendszer vezethet.

A fentiekben reá mutattam arra, hogy a cukorrépa majdnem kétszeres áron biztosan értékesül a gazdaságban és minden esetre jobban, mintha azt a cukorgyárnak adjuk el. S ha az eddig cukorrépával bevetett egész terület termését nem is értékesíthetjük ekként, de annak bizonyos részével mégis megtehetjük ezt. A terület többi részét pedig vessük be tengerivel, vagy ha a viszonyok engedik, czirokkal, mert e növények jövedelmezősége sem sokkal marad hátrább a cukorrépánál, ha azokat is olyan gonddal mivéljük meg, mint a cukorrépa és ha ez utóbbit a cukorgyárak által fizetett beváltási áron vesszük számításba; különösen ha még a „szártépők“ alkalmazásbavétele folytán a tengeri- és czirokszár takarmány termését és

*) Ezeket az osztrák-magyar államvasut társaság Resiczán, Kühne E. gépgyára Mosonban, és más czegek is gyártják.

nak, ha tollastúl porrá török, igen jó az negyed-napi hideg-lelés, és más-féle hideg ellen is, ha bé veszik.

141. Ebben az hónapban leg-jobb az írósvaj, azt kell bé-soózni, hogy esztendő által tarszon, a' Patikákban-is igen élnek vele. Az friss írósvaj, igen jó minden-féle méreg ellen. Az kit valamely mérges állat meg-mart, egyék írósvaját, és kenneye aval a' sebet. Pestiskor reggel éhomra három, vagy négy falat írósvaját egyék az ember, meg-öltalmazza az infeotiótúl.

Soótalan írósvaj az égés ellen-is igen jó (a' kit ebben az hónapban gyűjtenek) ha írat csinálnak belőlle az bodzának középső hejával, temjénnel, és mastixal egygyütt.

142. Ha ebben az hónapban jól virágzik a' tölgy-fa, jó esztendőt várj.

Ebben az hónapban, a' damaszok az mezőben a' mérges férget, pókot, vagy hernyót könnyen meg-eszik, és meg-betegesznek tőle; azért az italokban, tégy Angyelica gyökeret.

143. Lent Szent György nap tájban vetni; némellyek háromszor vetik, Gyümölcs-öltő Bóldog Aszszony napja előtt egy, avagy három nappal, avagy két nappal az után, és Virág Vasárnapja előtt három nappal. Némellyek nyolcz nappal Pünkösöd előtt, mind az lent, 's mind az kendert egygyütt az új hódra.

Ebben az hónapban az nedves és síros földet, az kik sokáig nedvességben állottak, elsőben szokták meg-szántani, az száraz földet pedig másodsor.

144. A' szőlőt-is másodsor kapállják. Az Juhokat meg-nyirik. Plántát ültetnek, és apró ve-

Szivattyúk és Mérlegek Különlegességi gyár: **GARVENSWERKE**
Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsquai No. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6

értékét is figyelembe vesszük. Pedig ezen gépek igénybevétele nélkül ma már a száraz Alföldön gazdálkodni sem lehetne.

Végeredményében tehát nem a cukorrépa termelése ellen, hanem annak kiterjesztése mellett foglalok állást és csak arra igyekeztem reámutatni, hogy miként lehet azt, az eddignél jobban értékesíteni a gazdaságban. S eltekintve amaz előnytől, a mely a talaj erő fenntartása szempontjából abban nyilvánul, hogy ezen értékesítési mód által a cukorrépa teljes egészében a gazdaságban használtatik fel — főképen gazdátársaimnak a cukorgyáraktól való függetlenítése céljából irám le röviden tapasztalataimat és az ezek alapján kialakult nézeteimet.

Igy a cukorrépa termelését még az alföldi tanyásgazda is felkarolhatja, kinek e téren annyival is könnyebb a helyzete, mert a kézi erő szükségletet önmaga és háza népe fedezi. Ez pedig nagy haladást jelentene, különösen itten az Alföldön.

Be kell ismernem, hogy a cukorrépának imigyen való értékesítése nagy forgótőkét igényel a nagy gazdaságokban, de nem így a kis gazdánál, kiknél a művelés költségei elenyésznek, mivel a répat saját házi erejével műveli meg. A kleonoszok irtását pedig baromfiak jól elvégzik. Így jutna a cukorrépa termelése oda, a hova igazán való! Mert itt a valóságban ki nem használt kézi erő jutna az általános termeléshez és ez által az produktív vá tételnek! Köz- és nemzetgazdasági szempontból pedig e tényező nagy horderővel bírna!

Ez idő szerinti egyedüli akadályát ennek az a gyámokodás képezheti, a mely alatt — a cukorrépa beszerzése tekintetében — a cukorgyárak részéről állunk. Nevezetesen: a cukorgyárak kikötötték eddig, hogy a velük szerződés viszonyban álló gazdák, csakis az általuk adott répamagot vehetik el. És e kikötésük által egyenesen utját állták egy „egészséges cukorrépa-mag kereskedelem kifejlődésének, legalább is hazánk határain belül! Nem vonható azonban kétségbe a cukorgyárak ama nemes célja, a mit ez által elérni a saját szempontjukból akartak. Ugyanis: a cukorrépa „magtenyésztése“ nálunk akkor még ismeretlen valami lévén, ez által — habár tetemes áldozatok árán is — a

magyar gazdát olyan kitenyészett maghoz szándékoztak juttatni, a mely után biztosan számíthattak arra, hogy az ez után termelt répa cukortartalma nagy átlagban „a cukorgyártási igényeket“ kielégíteni fogja. Dicséretükre legyen mondja, az elől sem zárkóztak el a cukorgyárak, hogy a gazda többféle répa fajtaival termelési kísérleteket végezessen, és ezek alapján (legalább a hatvani cukorgyár) megengedték, hogy a gazdaságban legjobban beváló fajta termelése tovább. A gyárosok ezen eljárásáért csak hálára lehet kötelezve a magyar gazda közönség, a multra nézve! De nem így a jelen-, illetve a jövőre való tekintettel! Mert bármiként nézzük is ezen tény, és bármilyen: „a gazdáival közös érdek“ vezérelte is a hazai cukorgyárosokat a fenti kikötés megtételére, ez a „monopolium“ végeredményében mégis csak az ők kizárólagos érdekeiket szolgálta. És csak, ha az általam elfoglalt álláspontra helyezkedünk, — a cukorrépa termelését illetőleg — látjuk, hogy mit jelent ez reánk nézve, helytelen vámpolitikánkkal egyetemben, a mely szerint a cukorrépa mag egyenesen vámmentesen jöhet be hazánkba!

E körülmény nehezítette meg azt a törekvést, a mely hazánkban a cukorrépa mag tenyésztés felkarolását célozta, és a melynek élén — tudtommal — Vásárhelyi Józsi állott*) és követői alig akadunk, mert mi csak kezdők lévén e téren, a vámmentes külföldi cukorrépa-maggal nem vehettük fel a nemes versenyt. Így csak most látjuk, hogy bizony e téren hazánkban 20 év alatt — alig számottevő eredményre jutottunk! Én is foglalkozom közel 10 év óta cukorrépa mag tenyésztéssel, de mert Vásárhelyi szomorú tapasztalatai alapján láttam, hogy nálunk a cukorrépa-magnak piacra való termelése még nem rentabilis, e téren csak a „családtenyésztés“ korlátain belül maradtam, és a szaporító magtermelésbe belé sem fogtam. Így most látom, hogy ama gazdátársaimmal egyetemben, kik e meddőnek ígérkező foglalkozásra határoztuk el magukat, minő mulasztást követtem el.

Nevezetesen — legalább szerény nézetem szerint — itt volna az ideje annak, hogy a cukor-

*) De ma már ő is felhagyott vele.

répa termelését illetőleg magunkat a cukorgyártól emancipáljuk és ime nincsen hazai répa-magunk, vagy ha van is, nem az igényelt mennyiségben és minőségben. Mindezeknél fogva azt ajánlom, hogy — átmenetileg — kísérletezzenek gazdátársaim a fentiek értelmében és a cukorgyárakkal *csak olyan szerződést kössenek, a mely nekik a termelt répa egy részét saját céljaikra is felhasználni engedje! Azután pedig foglalkozzanak a répa-mag tenyésztéssel!* Hogy egyelőre legalább a saját magszükségletük legyen ily módon fedezve!

Az állami hatalom feladata pedig az leendő, hogy a beözönlő répamagra megfelelő vámot vessen és ez által kezdetleges répa-mag tenyésztésünket fellendítse!

Ha majd e téren annyira jutunk, hogy a budapesti börze is jegyzi a cukorrépa-mag árát, bizonyára az alföldi tenyészgazda is felkarolja a cukorrépának az általam leirt módon, illetve célból való termelését. Minek, és a répa-mag tenyésztés kifejlődésének közgazdaságunkra gyakorolt hatását azután bírálja el a gazdátársadalom!

Tehát végeredményként csak azt mondhatom, hogy ha a gazda megtanulja azt, hogy a cukorrépa lehet másképpen is értékesíteni, mint a cukorgyárnak eladni, akkor a cukorgyártól némileg mégis függetleníti magát és nem kénytelen bármilyen szerződésbe belemenni, mert legrosszabb esetben a saját gazdaságában használja fel azt, és sokkal gazdaságosabban, mintha a cukorgyárnak adná át.

A takarmányrépa helyett is etethetne, illetve termelhetne a gazda cukorrépát. Igaz, hogy a kisedése nehéz, de főként azért nem szeretik a gazdák termelni; de amig a termelni szokott fajtaiból 200 q. takarmányrépában van legjobb esetben 80 kg. cukor, addig 100 q. cukorrépában van legalább 100 kg., de jobb esetben 120, 150, sőt több is foglaltatik abban. Már pedig minden takarmány értékét annak tápanyagtartalma határozza meg, és ezen szabály a répa nézve is áll. S itt főképpen a cukortartalom játszik szerepet!

Jelen soraim megírására semmi más nem vezetett, mint a saját tapasztalataim alapján kiala-

res-hagymát, retket, répat, 's a' t. És egyéb hasznos veteményeket, ha még el-nem vetették. Az vetés után sövént fenni ha még el-nem végezték. Fát vágni, csürt fedni, varsát csinálni. A' gánét az udvaron öszve hánni, és az őszi vetésnek való szántó földekre ki-hordani.

145. Kendert vetni Szent Orbán nap tájban.

Ha azt akarod, hogy a méhek idején ereszenek, Sz. Phülöp és Sz. Jakab nap tájban, kend-meg Juh tejel az lyukokat, a' mellyre ki-repülnek, idejében eresztenek, mellyek mindenkor jobbak az későbbeknél.

146. Az méhekre Pünkösöd tájban ebben az hólnapban jól reá kell vigyázni, hogy meg ne hallyanak éhel, avagy egy hólnappal elébb; azért mézzel, vagy mézes vízzel kell őket tartani, míg az virágok elé jönnek; jobb volna mind azonáltal őket nem szoktatni az eledelre, hanem inkább Sz. Mihály vagy Húsvét tájban, mikor őket meg-herélik, és tisztittják, annyi mézet hadni

nekiek, az kivel meg-érik, és munkálkodhatnak utánna. Hanem arra kell vigyázni, hogy az herét, és egyéb héjába való méheket, az kik kívül az mézen járnak, meg ölykék ebben az hólnapban. Avagy cselekedd azt, Sz. Orban nap tájban nyisd-meg a' méh kasokat, vagy inkább, tőkéket és üröm füstel üzd-el az méheket a' sonkolyrul, és lásd-meg mennyi fejer házacskákat csinálnak a' sonkolyon, 's annyi vezérlő méhek lesznek, 's annyi rajt-is eresztenek, azért reá-kell vigyázni, ha sok a, raj: mert egy méh kasból, avagy tőkéből három, vagy négy jó rajnál több ki-nem jöhet, ha többet ereszt az rossz, erőtlen, és nem lesz állandó; azért az több fejer házacskákat ki-meczheted, három vagy négyen kívül, az kik jók lesznek.

147. Ha ennek az hólnapnak végén az ürömmek vizét vészed, igen jó minden-féle hideglelés ellen: az leve pedig ha cukorral öszve kevered, és tiz nap egymás után négy nehezékent vészesz

hozzád, el-üzi az sárga betegséget, vizi betegséget, és minden-féle hideg lelést, kiváltképen az üröm só, mikor bé veszik, és izzadnak reá.

Pohánkát szoktak kereszjt járó hétkben vetni. Kölest-is, de azt mindgyárt bé-kell boronálni.

148. Az jó gazda embernek kikeletkor, és nyárba kiváltképen kemenczét, és víz égetni való katlant kell szerzeni, az kibén a' virágokból és füvekből szükséges, és hasznos vizeket égessen, ne kellessék mindenkor a' patikában akár-mi aprólékosért fizetni.

Ennek az hólnapnak elein, és Aprilisnek végén, égess gyöngy virág vizet, a' gutta ütés ellen, nehézség ellen, és más efféle betegségek ellen; csinály eczetet-is belőle, igen jó az hévségben a' fő fájás ellen, ha bé-kötik vele. Scabiosa, az az, var, vagy rüh ellen való feresztő fünek-is vizét vegyed.

„Case“ 25 P amerikai gőzeke 10 vasúti ekével.

Folyóvízfelvétellel
Tiszahégyi gazdaságban

Csak azt higgyük, amit látunk!

CASE GŐZEKE

míg a tavaszi szántás tart, **üzemben megtekinthető Budapest közvetlen közelében, Ferihegyen.** Értesítésre kocsiról gondoskodik a magyarországi vezérképviselő:

HAHN ARTHUR Budapest, Vill., Üllői-ut 52/B.

Sürgönczim: „CASE Budapest“.

70-ik ábra. Egy luczernató gyökérzete, lefényképezve Californiában.

kult egyéni nézetem. Az ennek megvalósításához szükséges módozatok kifejeződését pedig majd meg hozza: „az idő”, csak türelem kell hozzá! De éppen ettől fáznak cukorgyárosaink, és annak bekövetkezését mindenképpen — bár nagy áldozatok árán is — elkerülni és megelőzni, illetve eltolni igyekeznek. De majd eljön az az idő, hogy a répa 220—240, sőt magasabb beváltási ára is közönséges lesz! Mert a felvilágosodás korát éljük, és annak súlya alatt lehetetlen, hogy a magyar gazda is öntudatra ne ébredjen!

Ennek reményében zárom soraimat!

Várad Szabó János.

A luczerna gyökere.

A luczerna igazi hazája Argentína és California, melynek az Olaszországnál is enyhébb tele megengedi azt, hogy a luczernát 8-szor kaszálják egy évben. A luczerna tehát ott hatalmasan megnő és igazolja azt, a mit a mi gazdáink is hirdetnek, hogy a luczerna képes neki megfelelő földben gyökereit 4—5 méterre is lebecsátani. Californiában az alfalfának nevezett luczernanövény gyökérzetének kifejlődési képességéről fogalmat nyújthat képünk, mely fényképfelvétel. Ez egy luczernatónek a gyökérzete. Persze rengeteg nitrogént aquirál ily gyökérzet a levegőből, mert a luczerna gyökerei is tele vannak a Holdesleisz-féle nitrogénemésztő göbökkel. A luczernára most a magyar gazdák nagyobb figyelmet fordítanak, mint ennekelőtte. A vörösherek már 4—5 év óta csütörtököt mondanak a száraz nyarak miatt, holott a luczerna megállja a helyét a száraz években is. A ki azonban luczernát akar művelni, ne felejtse el néhány dolgot. Először is a földnek vagy gazdag

őserőben kell lenni, vagy hatalmas trágyázás segítségével gazdaggá kell tevődni. Mostohább viszonyok között a káli és foszfortrágyázás is átsegít a nehézségeken, azonban a földnek tisztának kell lenni. Tehát előzőleg kapásokkal a muhart, a perjét és poros füvet ki kell irtani. Különösen a muhar és perje ölik meg a fiatal luczernásokat. Harmadszor a talajviz ne legyen sekélyen, mert csakhamar eléri a gyökerek és akkor kivész. Negyedszer szikes földbe hiába vetjük. És ötödször csak magyar luczernát vessünk; mert az edzett és nem fagy ki — ellenben a provenszi, az olasz, az Argentína és cali-

forniait 15—16 fokos hidegek, melyek nálunk sem ritkák, megsemmisítik.

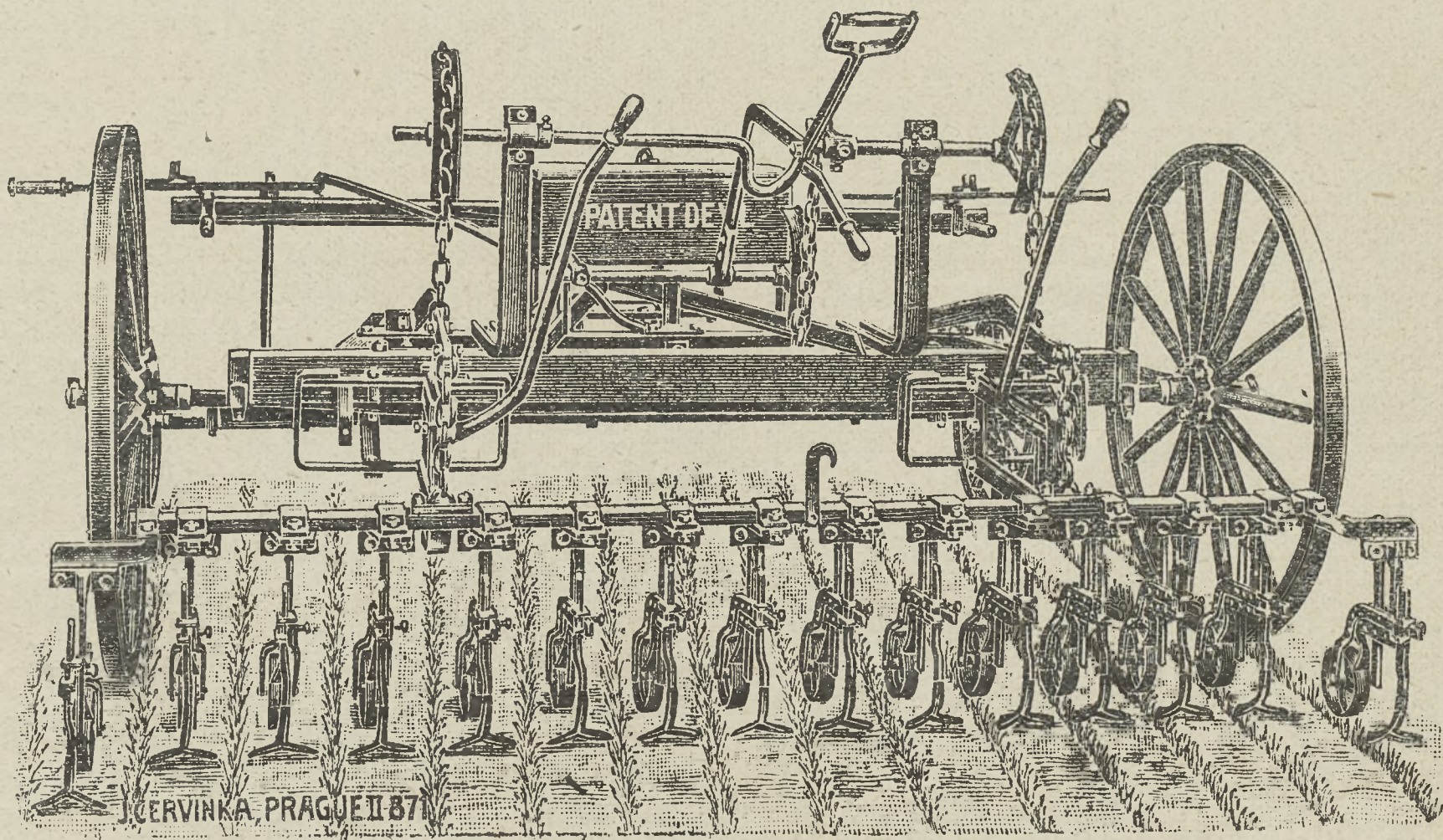
A jó luczernás 40 mm. szénát adhat egy évben egy magyar holdról és olyan szénát, a melynél kívánatosabb nem kell.

Cservinka-féle gabonát kapológép.

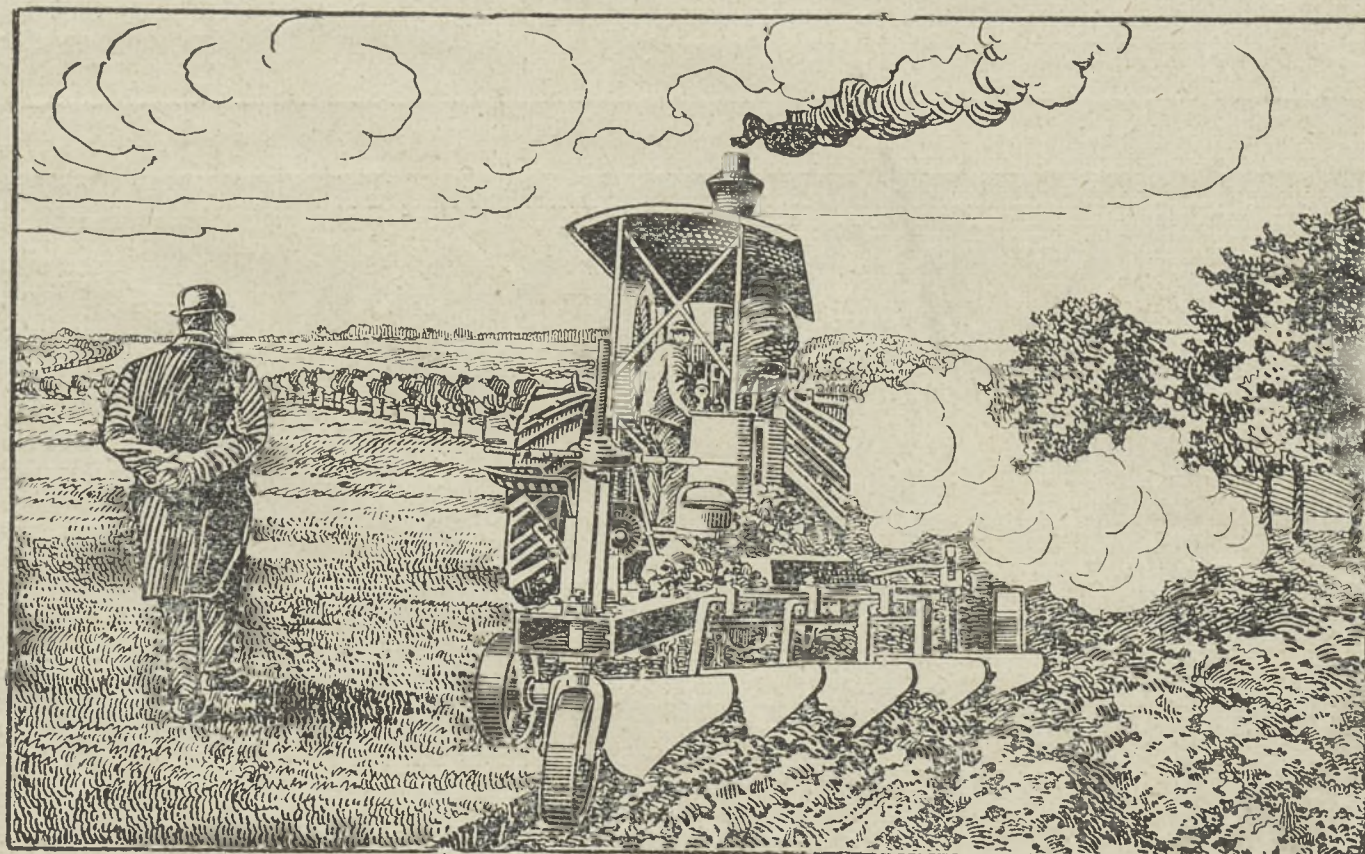
Deyl szabadalmát képezi az a 4 kerékre járó kapológép, melyet Cservinka János, Prága II. (Havlickek-tér 26) hozott forgalomba. Ezen kapológép minden kése automatikusan föl és lefelé mozgó nyélre van erősítve. A késnyelek vezető korongokra támaszkodnak és ennél fogva a földszin egyenetlenségeihez simulhatnak függetlenül a szomszédos nyelektől. A kapakések csak meghatározott mélységekre járhatnak, mire természetesen beigazíthatók. A késnek szivalakjuk van, de lehet más alakjuk is. A gép mellső talyigával kormányoztatik ép úgy, mint a vetőgép és ez a vezetés lehetővé teszi azt, hogy keskeny 16 centiméteres sorok között a kapák szabályosan járassanak. Ez a lehetőség új perspektíva elé állítja a gabonakapálás kérdését, melynek akadálya eddig az volt, hogy a kapálás csak tulszéles sorokban volt eszközölhető. Ábránkon ezen figyelemreméltó új kapálóeszközt képben bemutatjuk.

A tavasziak talajműveléséről és vetéséről.

Sajnos, de való, hogy gazdaközönségünk nagyrésze még mindig nem műveli a talajt úgy, a hogy azt kellene, igaz, hogy azt sokszor az időjárás szeszélyei nem engedik meg, mint pl. a mult évben is a beállott korai tél folytán gazdáink nagyrésze nemcsak hogy az őszi mélyszántással nem tudtak elkészülni, hanem az őszi vetéseikkel is elkéstek, illetve azon területek, a melyek a vetésforgóban arra ki lettek jelölve, vetetlenül maradtak. Éppen azért azt hiszem, hogy nem végzünk felesleges munkát, ha most a tavasz beállta előtt felhívjuk gazdaközönségünk figyelmét arra, hogy miképpen kell az olyan szántóföldek talajművelését a tavasziak alá előkészíteni, a melyek ősszel nem részesültek mélyszántásban, avval szemben, a melyeknél az elmulasztva nem lett.

71-ik ábra. Cservinka gabonakapológépe. Deyl szabadalma.

Szántógépünk a jedlinai (Csehország) uradalomban.

Hazánkban és Ausztriában mindenféle talaj- és terepviszonyok között sokszorosán kipróbált

MAGÁNJÁRÓ GŐZEKE

(Egy ölet fogó 7 vasu ekével.)

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.

Budapest, VI., Váci-ut 19. szám.

Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

A tavaszi talajmivelésénél az első és főszabály, hogy azok alá már ősszel szántunk meg a talajt és pedig mindenkor jó mélyen, legalább is 20 cm.-re, *ez olyan fontos körülmény, melyet soha egy gazdának sem volna szabad megszegnie.* Ha olyan növények után szándékozunk tavaszt vetni, a melyek korán betakarítatnak, akkor a gyom alapos kiirtása céljából célszerű lesz azokat a tarlókat lehetőleg az aratás után azonnal sekélyen megszántani, illetve azoknak tarlóját feltörni, ha erre azonban időnk nem lenne, mivel tarlótörésben természetesen elsősorban azon táblákat kell részesíteni, a melyekbe az őszi jönnék, így tehát ezen esetben, pl. kapások után, a melyek később kerülnek betakarítás alá, a tarlótörés el is maradhat; de az őszi mélyszántásnak föltétlenül meg kell történnie, ha ősszel az keresztül nem vihető, úgy akkor a tél folyamán, a mikor csak a talaj kissé felengedett és azt erősebb hórtegen nem borítja, azonnal végre kell azt hajtani. Az őszi szántás végrehajtása főleg azért bir nagy fontossággal, mivel annak talaja télen át jól kifagy, ugyanis az abban levő nedvesség megfagy, azaz jéggé változik át, már pedig a mint azt a fizikából tudjuk, ha a víz megfagy, akkor annak térfogata egy ötöddel kitágul, illetve ezen tulajdonsága folytán a jég a szántás magházait széjjel repesztí, illetve a szántást elporhanyítja. A jégnek ezen tulajdonságát már a régi rómaiak is ismerték és azért azt sziklák repesztésére használták fel. Továbbá az ősszel mélyen felszántott talaj a téli nedvességet lyukacsos voltánál fogva magába szívja és mivel hajszálcsovei el vannak száragatva, az abban meg is marad, illetve azt az konzerválja.

Már most az ősszel így elkészített földet tavasszal csak extirpálással vagy gruberezéssel kell a vetés alá felporhanyítani, tehát felszántani nem szükséges és pedig nem annyira a munkamegtakarítás céljából, hanem főleg azért, mivel a tavaszi szántás nagyon elősegíti a kiszáradást, már pedig hazánkba, a hol kevés kivétellel főleg egynéhány év óta a szárazság állandó, ez igen nagy szerepet játszik. Porhanyítani azért szükséges az ősszel így előkészített talajt, mivel azt a hó és a kora tavaszi vagy télyégi esőzések annyira összenyomják, hogy anélkül abba vetni nem lehet. Igaz, hogy a porhanyítással sem lehet a talaj kiszáradását tökéletesen megakadályozni, de annak kiszáradása mindenesetre lassabb lesz, mivel az összetömörödött talajnak ezáltal hajszálcsoveit elszakítottuk, illetve azáltal párolgását megakadályoztuk.

Azon táblákat, melyeket a múlt évben, vagy a folyó év tél folyamán mélyszántásban gazdáink a legjobb akaratuk mellett sem részesíthettek, azokat tavasszal középmély szántásban kell részesíteni és pedig oly korán, a mint azt csak keresztül vinni lehetséges lesz, még akkor is, ha azok talaja nedves, mivel az ilyen szalonnás szántások azután, ha kissé megszikkadtak, rögtörő henger és gruber segítségével, a vetés előtt megporhanyíthatók, sőt azoknak még meg lesz az az előnyeik is, hogy azok nem száradnak annyira ki, mint ha azokat már tavasszal csak akkor szántjuk fel, a midőn azoknak tarlójuk egészen száraz.

Az így előkészített talajba azután minden fennakadás nélkül elvethetjük a vetőmagot. A vetésnél mindennek fölött szemelött tartandó, hogy sem túl sűrűen, sem túl ritkán ne vessünk, mivel az első esetben az könnyen megdül és ezáltal annak minősége csökken, illetve éppen

sűrűségénél fogva a szemek nem fognak tudni jól kifejlődni, az utóbbinál a termés minősége jobb lesz ugyan, de mennyisége csökkeni fog, itt tehát úgy, mint mindenütt, az arany közepet választandó. Megjegyezzük azonban, hogy elkésett vetéseknél és rosszabb talajoknál több vetőmag vetendő el, mintha rendes időben és jó talajokba vetünk.

A vetés mélységére nézve szabályként állítható, hogy minél kisebb a mag és minél köttebb a talaj, annál sekélyebben kell azt vetni, éppen csak hogy az be legyen takarva. Nagyobb magvakat és laza talajoknál a vetéseknek mélyebbeknek kell lenniök. Vetni lehetőleg mindig korán vessünk, mert minél később kerül a mag a földbe, annál bizonytalanabb annak termése, mindamelllett nem szabad elsietni a dolgot, mert az időelőtti vetés igen megboszhatja magát.

Végül lássuk, hogy milyennek kell lennie a jó vetőmagnak? Jónak akkor mondjuk a vetőmagot, ha az jól ki van fejlődve, teljesen érett, nagy és egyuttal sulyos, ép és egészséges, nincsen közötte sem törött, sem ázott, csírás vagy szorult szem, ha jó csíráképséggel bír, ha teljesen tiszta és végül gyommentes.

A vetőmagnak ezen tulajdonságairól, mai napság nem nehéz a gazdának tudomást szerezniök, mivel ha valaki vetőmagjának jóságáról meg akar győződni, nem kell egyebet tennie, mint a megvizsgálandó magból egy kis papircsokban (minta érték nélkül) valamelyik vetőmagvizsgáló állomásnak mintát küldeni (vetőmagvizsgáló állomás minden hazai gazdasági akadémiánál és ezeken kívül egy Budapesten is van) és azt levélileg értesíteni, hogy milyen tulajdonságaira nézve akarja vetőmagját megvizsgáltatni; pl. csíráképségre, tisztaságra, arankamentességre stb. Az állomás ezen vizsgálatot díjtalanul végzi és az illető vetőmagja megvizsgálásáról levélileg értesíti. A heremagvak vételénél megjegyezzük, hogy a gazdák csakis olyat vegyenek, a mely az állami vetőmagvizsgáló állomás által megvizsgáltott s ölmzárral van ellátva, ilyen magot minden jóra való kereskedő árul 5 kg.-tól 100 kg.-ig.

Bászél Elek.

KÖNYVISMERTETÉS.

Gazdasági egyletek évkönyvei. Egyszerre három gazdasági egylet évkönyvét vettük kezünkhez. Az *Aradmegyei*, *Erdélyi* és a *Hontmegyei* gazdasági egyleteket. Mind a három kitünően működő egyesület. Az aradmegyeinek elnöke gr. *Zselénszki Róbert*, ügyvezető titkára *Keller Iván*. Az erdélyi gazdasági egyletnek elnöke báró *Bánffy Ernő*, titkára *Tokaji László*. A hontmegyeinek elnöke *Ivánka István*, titkára *Bolgár István*. Terünk arra szük, hogy a három virágzó egyesület működését vázoljuk, csakis annak fölemlítésére szorítokozunk, hogy érdeklődők ezen évkönyveket az illető egyletek titkári hivatalaitól Arad, Kolozsvár és Ipolyságon szerezhetik be.

A vadászvizsla, írta *Stark Dezső* főerdész, Drávatamási. Ára 2 korona. Egy nemesak a vadászokat, de minden eb tulajdonost és mezőgazdát érdeklő munka, mintegy 6 ivre terjedő, illusztrált kis könyv jelent meg III-ik kiadásban, mely a vadászvizsla körül felmerülő nevelés és tanítás, használat és gyógykezeléséhez szükséges gyakorlati utmutatásokat öleli fel. A tanítás és a mezei használatban bevezetésnek mód-

szere képezi a mű fénypontját, mely dióhéjba foglalva, hasznos utmutatásokkal van telve. Korántsem czélunk a mű érdemi részét lebecsmérelni, ha a fajtatani errátakra utalunk. Így aligha mernők azt állítani, hogy minden angol setter, a Lawerack a tenyésztés által magas színvonalra emelt speciális angolsetterjeivel azonos. Értjük alatta a most divó degeneráláshoz vezetett ugynevezett porcellánfigurákat. A L. setterek erősek, csontosabbak, izmosabbak és tipikusabbak voltak a most divóknál. Az ir-setternél sem megyen durva hiba számba egy-egy fehér jegy és a gordonnak „tan“-jegyei inkább sötét mahagoni színűek, semhogy téglavörösek. Szerző a legnagyobb hibába ott esik, midőn ó- és ujnemet vizslákról ír. Ma már ezen különbözetek teljesen elsimultak, csak egyféle, a modern német rövidszőrű vizsla létezik, egyszínű májbarna, sötét és világos alapon, tarka, barna foltos és irombázott és végül fehér-barna szinezetekben. Lemgoi mint fajta vagy válfajta nem exisztál. Egyik német-tenyésztő tenyésztelének affixea „von Lemgo“ de az itt tenyésztett vizslák épp úgy összevissza kevertettek a különböző véráramlatok által, akár a többi, másutt tenyésztett vizslák. Hiszen a legnagyobb átörökítő képességgel bír „Wotan-Hector II. von Lemgo“ is a thüringiai „Treff 1010“, a Mehlich-féle berlini Hoppenrade (a német-angol keresztezés ezeken vitétt keresztül) és a Lippe Detmoldban előfordult vörös-deres (Rotschimmel) vizsla keveréke és mely megnevezett kan minden jó német vizsla pediree-jében többször előfordul. Tehát lemgoi táj vagy válfajta nincsen, csakis Magyarországon beszélnek tévesen róla. A Griffonok, sajnos, összekevertettek a szálkásszőrű német vizslákkal, bár a mindkét fajta kitenyésztésének kiindulási pontja ugyanaz volt. A griffon vagy a poil long vagy a poil dur-ben fordul elő s a tisztavérű, mely poil dur szőrözetű, neve Korthals-Griffon és szimatja egyenlő a jó angol vizslákéval, míg a szálkásszőrűeké korántsem nevezhető ilyennek. Utóbbit is a griffonból Bontant és Frankfurt a/M.-ban többféle fajta hozzákeverése és hozzávételével létesítette. Ismételjük, korántsem czélunk a mű érdemét a fajtatani tévedések közreadásával lefontani, hanem figyelmeztetésül szolgáljon t. megirójának, a ki lapjaink egyik kedves munkatársa, hogy a hibák a következő kiadásokban eltűntessenek és ezáltal e rész is a mű idomítási részének méltó kiegészítője legyen.

B. G. F.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. *Borju körömpedései.*

Egy értékes borjubikám van, melynek körömpedése van. Mitévő legyen. Gyógyítható-e s ha később tenyészténék vele, átöröklődik-e ezen betegség?

P. V.

Kérdés. *Tejszállítás nyáron és a formaldehyd?*

Lehet-e formaldehyd hozzáátéttel a tej megromlását nyári szállítás alkalmával 1—2 napra megakadályozni a nélkül, hogy a tejnek ártana és az élvezők egészségére ártalmas lenne?

R. J.

Kérdés. *Apró csibék fehér hasmenése.*

Apró csibéim közt nagyon pusztit az ugynevezett fehér hasmenés. Mitől ered ezen baj és miként gyógykezelhető az?

J. G.

Kérdés. *Czirokszakáll értékesítése.*

Van sok eladó czirokszakállom, hol van olyan gyár, mely ezt megveszi és milyen árt lehet érte kapni?

B. B. F.-né.

A LEGJOBB MAGVAK MAUTHNER ÖDÖN

CSÉSZKIR UDVARI MAGNAGYKERESKEDESBEN KAPHATÓK

VI. ROTTENBILLER-U 33. BUDAPEST. IV. KOSSUTH-LAJOS-U 4.
ARJEGYZÉK KIVÁNTATRA INGYEN ÉS BÉRMENTVE KÜLDETIK MEG

Felelet. *Lóbetegség* című kérdésre.

A leirt tünetek után ítélve — ez esetben — a lovak „járványos gége hurutjával“ állunk szemben.

Ezen betegség valószínűleg azonos a lovak influenzájának hurutos, illetőleg annak egy szeledebb alakjával.

Tapasztalat szerint főképen a magasabb származású, sok, élénk mozgást végző fiatal lovak bírnak — e betegség iránt — fogékonysággal.

A „ragályos gége hurut“ a következő tünetekben nyilvánul: köhögés, fültömireg, duzzanat, étvágytalanság, láz és néha hörghurut.

Ezen elmondott tünetek 6–7 napig tartanak, kivéve a köhögést, a mely 2–3 hónapig is tarthat.

A mi a betegség orvoslását illeti; tegyük a gégetájra 2 óránként Priessnitz borogatást. A duzzadt fültömiregre jó hatásnak bizonyult a higany és jód kenőcs. A láz ellen pedig az aspirin.

Mindezekből látható, hogy egy komoly ragályos betegséggel állunk szemben, miért is ne késsünk — ily esetben — az állatorvosi segítséget sürgősen igénybe venni.

Márk Gábor.

Felelet. *Legeltetés a vásártelepeken* című kérdésre.

Az 1888. évi VII. t. cz. v. r. 36. §-a értelmében „Az állatvásártér“ legeltetésre egyáltalán nem más célra, csak fertőtlenítés után használható.

Állatvásáron nőtt fünek lekasználása a m. kir. földmívelésügyi miniszter 1902. évi 58.921. számú határozata szerint engedélyezhető, ha az utolsó vásár után 3 hónap telt el, a telep kellőleg megtisztított és áradásnak nem volt kitéve.

Ily esetben ugyanis esetleg a talaj felületére került ragályos csirák a száradás, levegő és napfény befolyása alatt megsemmisülhetnek és a takarmány útján leendő fertőzésnek veszélye megszűntnek tekinthető.

Márk Gábor.

Felelet. *Mit lehet tenni az őszibarack levélfodrosodása ellen* című kérdésre.

A német pomológusok 1908. jun. 28-ik ülésén (Stuttgart) Göthe gazd. tanácsos nagyon eredményesnek találta a kénporozást. A kénporozással kell tehát próbálkoznunk.

Sz.

Felelet. *Az agyag alkalmatossága téglá, földécserep és alagsó gyártására* című kérdésre.

A tégláégetésre használt agyagnak jósága egyrészt alumínium szilikát tartalmától, másrészt a hozzá keveredett idegen anyagok — kvarcz, földpát, kalcium, vasvegyületek, csillámok, esetleg egyéb ásványoktól, pl. pirit stb. — mennyiségétől és minőségétől függ.

Ezen hozzákeveredett anyagok közül a csillám, földpát, vasoxyd és mész, ha finoman elosztott állapotban és nem nagy mennyiségben vannak, akkor az agyag jóságát nem rontják. De már apró kavics, mészkődarab és gipsz kristályok károsan hatnak már azért is, mert égetés közben kiterjeszkednek, míg maga az agyag zsugorodik. És ezenkívül a mészdarabkák a kész téglába is károsan hatnak, a mennyiben nedvesség hozzájutására ezen mészdarabkák annyira kiterjednek, hogy a kész téglá is szétreped.

Természetesen ezen alkatrészek mennyiségét és minőségét kémiai elemzés nélkül megállapítani nem lehet.

Ezen vizsgálatokat az Országos kémiai intézet, Budapest, II., Oszlop utca, valamint a magyaróvári, debreczeni, kassai mezőgazdasági vegyiskerleti állomások is elvégzik.

De csak abban az esetben fog megfelelni a vizsgálat eredménye a valóságnak, ha megfelelő átlagminta küldetik be. Miért is az agyagtelepnek különböző helyeiről, különböző mélységből — így az agyagtelep legmélyebb pontjáról is — 2 kilót kiveszünk, kiszáradás után — ha netalán nedves volna — jól összekeverjük. Ezen jól összekevert agyagmintából 5 kilót küldünk megvizsgálás céljából.

Minél több és különböző helyről vesszük a mintát az agyagtelepről, az átlagos minta összekeverésére, annál inkább fog megfelelni a kémiai elemzés a megvizsgált agyagtelep valószínű összetételének.

Biró Gusztáv.

HIREK.

Személyi hírek. A király, személye körüli magyar minisztere előterjesztésére, Tervej Imre földmívelésügyi minisztériumi miniszteri tanácsosnak, a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta. — Ugyancsak a király, a földmívelésügyi miniszter előterjesztésére, Csabay Béla miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsost miniszteri tanácsossá és Györy Loránd miniszteri osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri titkárt miniszteri osztálytanácsossá kinevezte.

Az OMGE elnökválasztó közgyűlése. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület április hó 24-én délelőtt tartotta meg rendkívüli közgyűlését, melynek egyetlen tárgya az elnökválasztás volt. Elnökké 197 szótöbbséggel Károlyi Mihály grófot választották meg, aki nagyszabású beszéddel foglalta el az elnöki széket.

Bujanovics Sándor elnök nyitotta meg a közgyűlést, amelynek egyetlen tárgya az elnökválasztás volt. Az elnök indítványára megalakították a szavazatszedő küldöttségeket. Első küldöttség elnöke Somssich Andor; tagok Reusz Henrik, Szentiványi Árpád; jegyző Szilassy Zoltán; a második küldöttség elnöke Mérey Gyula; tagok Forster Lajos, Kopély Géza; jegyző dr. Mutschenbacher Emil; a harmadik küldöttség elnöke Jeszenszky Andor; tagok Lázár Pál, Matta Árpád, jegyző Jeszenszky Pál; a negyedik küldöttség elnöke Emődy József, tagok Ivánka Oszkár, Sierbán János, jegyző Krolopp Hugó. Az elnök a szavazatok összesítésére és az eredmény bejelentésére fölkérte Somssich Andort. A közgyűlés hozzájárult az előterjesztéshez, mire az

ülést a szavazás tartamára felfüggesztették. Ezután megindult a szavazás nagy érdeklődés mellett mind a négy küldöttségnél. A földmívelésügyi miniszter szintén megjelent a szavazatszedő küldöttség előtt.

A szavazás befejeztével újból megnyitották a közgyűlést. Somssich Andor hirdette ki a szavazás eredményét. Bejelenti, hogy beadott 202 szavazat, ebből gróf Károlyi Mihályra esett 197; gróf Zselénski Róbertre 5 szavazat s így gróf Károlyi Mihály 197 szavazattöbbséggel elnökké megválasztott. Bujanovics Sándor kihirdette az eredményt, mire Szentiványi Árpád és Rubinek Gyula tagokból álló küldöttség ment a megválasztott elnökért, hogy a választást tudtul adja és a közgyűlésbe meghívja.

Kevéssel ezután a közgyűlés viharos éljenzése mellett lépett a terembe gróf Károlyi Mihály, akit Bujanovics Sándor alelnök üdvözölt, mire gróf Károlyi Mihály nagy figyelemmel hallgatott beszéddel foglalta el elnöki székét.

Vámunió Bulgária és Szerbia közt. Ujra föltámad a Bulgária és Szerbia közt egy izben már tervezett, de Magyarország és Ausztria közbelépése folytán eltemetett vámunió eszméje. A tervezett vámuniót nem lehetett realizálni, Szerbiának le kellett róla mondani, hogy ismét megkezdhesse velünk a vámtárgyalást. Most, hogy köztünk és Szerbia között vámháboru uralkodik, újabban, mint azt, hol Pétervárról, hol Szófiából vagy Belgrádból jelentik, újra fölmerül a Szerbia és Bulgária közt létesítendő vámunió terve, a mit Oroszország politikai okokból propagál. Mindenesetre tekintetbe veendő, hogy Bulgária kivitele Szerbiába igen csekély, a miért Bulgáriának éppen nem nagy érdeke a vámunió. A mi pedig Szerbiát illeti, jól fölfogott érdekében bizonyosan arra fog törekedni, hogy tarifális szerződést köthessen Magyarországgal és Ausztriával.

A tagosítás becselő bizottságainak elnökei. A hivatalos lapban tette közzé a földmívelésügyi miniszter azoknak névsorát, akiket a tagosítási munkálatok legfontosabb részének, a földek osztályozásáról és becsléséről megállapító bizottságok elnökeiként kijelölt. Ugyanis május 1-től a tagosítás gazdasági vonatkozásában új rend áll be. A régi törvények szerint a tagosítás úgy történt, hogy maguk az érdekesoportok jelölték ki szakértőit megbízottaikat. Természetes, ekként a becslések és osztályozások felmerülő kérdéseiben nem csupán a gazdasági szakértelem és tárgyilagosság döntött, hanem a bizottságot az érdekeltek véleményükben olykor befolyásolták. Ezt az abuzust a miniszter megszüntetni kívánta s azért úgy határozott, hogy, a míg egyrésztől tiszteletben tartja az érdekelt birtokosok szakértői kijelölési jogát, másrésztől, hogy az osztályozásnál és becslésnél a gazdasági szakértelem és tárgyilagosság igazság döntson, már most az egész országra kiterjedőleg kijelölte azokat, a kiknek sorából a bizottság elnökét a tagosító bíró kijelölni köteles. A hivatalos lapban közzétett névsor szerint ilyen becselési és osztályozási bizottság elnökeiként 552 gyakorlati gazda nevezhető ki, a kiket gazdasági tudásuk és közismert gyakorlati ismereteik predesztinál tisztükre.

A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület, mint tudósítónk írja, április 19-én Székesfehé-

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek első sorozata f. évi július hó 7-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

Arankamentes

vagy legalább

arankamentesíthető

Kisarankás

LÓHERGÉ

és LUCERNA

magot

vásárol

a legmagasabb árakon

HALDEK

magnagykereskedése, József főherceg ő. cs. és kir. t. enyége udvari szállítója

Budapest, V., Bálvány-utca 6. szám.

várott igazgató-választmányi, utána pedig közgyűlést tartott Esterházy László gróf elnöklésével. Az igazgató-választmány elhatározta, hogy szeptember 19-én Eresiben, szeptember 26-án pedig Kálozon tenyészmarha-díjazást rendez. Tudomásul vette Ármos Jenő egyesületi titkár jelentését a márczius 20-án tartott bikavásár eredményéről és a varmegyében rendezett ismeretterjesztő előadások lefolyásáról. Ez előadások keretében az egyesület 5 hónapon keresztül sorozatos gazdasági előadást tartott a székesfehérvári 17-ik honvédgyalozezred legénysége számára, mely minden tekintetben kitűnően sikerült. A földadó kataszter kiigazítására vonatkozó javaslat elkészítésére bizottságot küldött ki Esterházy László gróf elnöklésével, minden járás területéről 3—3 taggal. Tárgyalta az igazgató-választmány a telepítésről és parcellázásról szóló törvényjavaslatot is és részletes elaborátum elkészítésére öt tagu bizottságot küldött ki. Az igazgató-választmányi ülés után a tavaszi rendes közgyűlés kezdődött ugyancsak Esterházy László gróf elnöklésével. A közgyűlés egyhangulag tudomásul vette a számvizsgáló bizottság jelentését, mely szerint az egyesületnek 30.552 korona 30 fillér vagyona van, s megadta a fölmentvényt az 1908. évi számadások alól az elnökségnek és a Fejérmegyei Takarékpénztárnak. Tudomásul vette az egyesületi titkárnak az egyesület 1908. évi működéséről betérjesztett jelentését. Tárgyalta a mezőgazdasági éves cselédek szolgálatba lépése idejének megváltoztatásáról készített vármegyei szabályrendeletet és többek hozzászólása után a közgyűlés nagy többsége kimondta, hogy a régi állapotnak, a január 1-ei költőzködésnek további főtartását kívánja. Végül Grünfeld Jakab indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy a gazdák érdekeit mélyen sértő kartelek káros működésének megszüntetése érdekében országos mozgalmat indít, s az ügynek alapos elkészítésére öt tagu bizottságot küldött ki.

A Borsodmegyei Gazdasági Egyesület április 20-án tartotta Miskolcson Miklós Ödön nyugalmazott államtitkár elnöklésével rendes évi közgyűlését, a melyen nagyszámu gazdaközönység jelent meg. A közgyűlés üdvözlése után elnök jelentést tett az egyesület működéséről. Az 1908-ik évi zárószámadást 41.749 korona 95 fillér bevétellel, 22.471 korona kiadással, 19.278 korona 83 fillér készpénzzel és 13.038 korona 50 fillér leltári vagyonnal elfogadta a közgyűlés. Ezután a választásnál elnökké közfelkiáltással újabb hat évre Miklós Ödönt, alelnökké Melczér Lászlót és Szathmáry Károlyt választották meg.

A Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület Hunkár Dénes főispán elnökletével igazgató-választmányi ülést tartott, melyen az üresedésbe jött alelnöki állásra Purgly László nagybirtokos jelöltetett. Az igazgató-választmányi tagság betöltésére pedig Mihályi Géza petendpusztai és Walla Gyula kardosréti birtokosok hozták ajánlatba. Az 1908. évi zárószámadás tárgyalása után az egyesület titkára a m. kir. földmivelésügyi miniszter leiratát ismertette, a hadsereg részére rendezendő tanfolyam tárgyában, amelynek megtartására a választmány Kajdacsy Endre egyesületi titkárt küldte ki. A községi állatbiztosító szövetkezetek alakítása tárgyaltván, javasolja a választmány, hogy azok ne a kölcsönös állatbiztosító társulattal kapcsolatban szövetkezeti alapon, hanem az önszegélyző egyesületek példájára egyesületi alapon szerveztesse. Bizottság választatott az erre vonatkozó tervezetek kidolgozására.

Alföldi Gazdasági Egylet működése. Az Alföldi Gazdasági Egylet dr. Becsey Ká-

roly orsz. képviselő elnökle alatt mult hó 26-án népes gyűlést tartott, melyen dr. Bodor Antal igazgató a legutóbbi hónapokban kifejtett tevékenységről beszámolvla jelentette, hogy az egylet 5 megye 14 községében 2200 főnyi hallgatóság jelenlétében 35 népies gazdasági előadást s 4 nagyobb szabásu gazdaggyűlést rendezett. — Ismertette a homoki szőlősgazdák érdekében s a bor- és gyümölcsértékesítés szervezése s a háziipar fejlesztése érdekében indított mozgalmak eredményeit. Az ez évi munkaprogramm és költségvetés megállapítása után elhatározatott, hogy a gyümölcs-, vetemény- és virágkertészet körébe vágó gyakorlati ismereteknek a gazdák s főként a tanítóság körében való terjesztése céljából az egylet május 6-tól 18-ikáig Szegeden ingyenes *kertészeti tanfolyamot* rendez, melyen Szabó Kálmán főkertész a virágkertészettről, Horváth István műkertész a gyümölcsészettről, Maurer János (Kecskemét) a szőlőművelésről, Jeszenszky Ignác a zöldségtermelésről tartanak 3—4 napra terjedő előadásokat. A tanfolyamot a Magyar Gazdaszövetség képviseletében dr. Molnár István gazdaköri felügyelő előadása nyitja meg.

Hadseregellátó tanfolyam. Kedden nyitott meg a földmivelésügyi és honvédelmi miniszter által rendezett hadseregellátó tanfolyam a Köztelek disztermében. A tanfolyamot, melyen szép számban jelentek meg a gazdasági egyesületi és szövetkezeti kiküldöttek, a földmivelésügyi miniszterium részéről Ferdinándy Béla osztálytanácsos és Bartók Béla felügyelő, az O. M. G. E. képviseletében Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár és Krolopp Hugó, az üzemi osztály titkára; a földmivelésügyi miniszter nevében Róth Lóránt miniszteri tanácsos nyitotta meg. A földmivelésügyi miniszter üdvözlését tolmácsolva, rámutat arra, hogy a mezőgazdasági termelés alapföltétele, hogy jövedelmező legyen. E jövedelmezőséget a jó ár mellett való elhelyezéssel biztosíthatjuk. A legnagyobb és legbiztosabb fogyasztó a hadsereg, éppen ezért régi föladata volt a földmivelésügyi kormánynak, hogy a gazdáknak részt biztosítson a hadseregellátásban. Fest Imre honvéd hadbiztos kezdte meg szakszerű előadását a hadseregellátásról. Részletesen ismerteti annak útját és módját, mely szerint a gazdák terményeiket — a kereskedelem közvetítésének mellőzésével — a hadsereg-élelmezés céljára bérleti szállítás mellett legjobban értékesíthetik. A dolog gyakorlati megismerésére szerdán délelőtt 10 órakor a tanfolyam hallgatói a honvédelmező-raktárban (Óbuda, Vörösvári-ut 105.) gyűltek össze.

Magyarország sörtermelése. A hivatalos lap egyik száma közli a pénzügyminisztérium kimutatását Magyarország sörtermeléséről márczius hónapban és az 1908. szeptember 1-től folyó kámpányban. E szerint termeltek márczius hónapban 220.122 hektoliter sört, vagyis 24.743 hektoliterrel kevesebbet, mint tavaly márcziusban, a mikor 244.865 hektolitert termeltek. A termelt sör után jár 936.161 korona söradó és 2.041.091 korona söradóptlék, míg tavaly márcziusban 1.034.253 korona volt a söradó és 2.255.047 korona a söradóptlék. 1908. szeptember 1-től 1909. márczius végéig termeltetett 1.044.718 hektoliter sör, vagyis 155.134 hektoliterrel kevesebb, mint 1907. szeptember 1-től 1908. márczius végéig, a mig 1.199.852 hektoliter sört termeltek. Ez idő alatt a söradó volt 4.471.557 korona, vagyis 635.091 koronával kevesebb, mint az előző évi kámpányban, a mikor 5.106.648 korona volt a söradó. A söradóptlék kitett ugyanakkor 9.757.942 koronát, vagyis 1.381.153 koronával kevesebb, mint az előző

évi kámpányban, a mikor 11.139.095 korona volt a söradóptlék. A kincstárnak tehát az idén eddig már 2.016.244 koronával kevesebb a bevétele a sörfogyasztásból. A sörtermelés és fogyasztás-csökkenés valószínűleg összefügg a tavalyi jó borterméssel, minél fogva a kisebb bevétel a söradóból valószínűleg némileg megtérül a borfogyasztási adó révén.

APRÓK.

Réti kaszálóink ápolása. Kevés magyar gazda gondol arra, hogy a réteit rendben tartsa. A legtöbb, a mit még megtesz az, hogy a vakondturásokat széthányatja és ha elvizenyösödik, kiarkoltatja és a fűzbokrokat belőle kirtatja. Ámde más teendők is vannak itt. A főbaja réteinknek azok elmohosodása. A moha ellepi a rét színét és megakadályozza azt, hogy a levegő bele hatolhasson. A mohás rét termése folyton csökkenő. Ezt tehát el kell távolítani és erre a célra nagyon kitűnő a Laake-féle rétfogasolója, mely nem csak a mohát távolítja el, de a levegő bejuthatását előmozdítandó, a gyeptet is fölhasogatja. De még ez sem elegendő. A réteket rendszeresen őszszel trágyázni kell. Legjobb rétrágya a komposzt, mely minden gazdaságban készül, főleg a szérük tisztogatásánál. Ha a komposztot még kiegészítjük Thomassalak és káli trágyával, akkor mindent megtettünk a végből, hogy réteink háladatos legyen és lesz is.

A munkások aggkori ellátása Németországban 1881. november 17-én Vilmos német császár üzenetet küldött a birodalmi gyűlésnek, a melyben lelkébe ajánlja azt, hogy a munkások sorsáról kötelességének tartsa gondoskodni, olykép, hogy baleset, betegség és aggság esetén a munkás gyámolítást nyerjen. A birodalmi gyűlés meg is hozta a törvényeket és 1883-ban törvényt alkotott a betegsegélyezésről, 1886-ban a baleset biztosításról és 1889-ben az aggkori ellátásról. A hozott törvényeknél a *kötelező* jelleg lett elfogadva. A rokkantság biztosításnál igényt tart az ellátásra az, a ki a rendes fizetésnek már nem képes egy harmadát megkeresni és a ki 5 évi díjfizetést igazolni tud. Az aggkori biztosításra az tarthat igényt, a ki 70 évet elért és 30 évi tagdíjfizetést igazolni képes. Az ellátási díj kikerül a munkás és munkaadó befizetéseiből és az állam hozzájárulásából. A rokkantak fizetési osztályok szerint részesülnek a segélyben és például a 4-ik osztályban 186 korona, az aggkori biztosításnál pedig a nyugdíj 243 korona. Az évi hozzájárulás Németországban 40 főpénztárnál 21,185.267 márka. Az aggkori biztosításnál 1,900.502 márka.

A világ legöregebb szőlőtőkéje. A németországi Neckarauban van egy emeletes kis lakóház, a melynek tornáczában van a világnak kétségkívül legöregebb szőlőtőkéje. A tőke 190 esztendő és így kétségtelenül öregebb, mint a hampton-courti és cumberland-lodgei híres szőlőtőkék. Ágai és vesszői, a melyek drótokra vannak felfuttatva, a házon kívül nyolczvan négyszögméternél nagyobb felületet fednek be és évenként átlag 125 kilogramm egészséges szőlőt szolgáltatnak. Érdekes ezen a tőkén, hogy a ház tornáczában áll és onnan egy kapunyíláson jut csupán ki a szabadba. A sajátságos növénynek az oka az, hogy 1798-ig a tőke a ház hátsó részét alkotó kétablakos kis házikó előtt állott. Az épület kibővítése alkalmával a tulajdonos, a ki nem akarta a tőkét elpusztítani, a nagyobbítást úgy eszkö-

Cséplőgéptulajdonosok pénzt, időt és munkát
takarítanak meg és **szébb, jobb cséplési**
eredményt érnek el a

Stern-féle szabad. dobkosárbetéttel.

Szakértő bizottság előtt

egy 550 keresztből álló búzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsines géppel utáncsépeltettünk és az eredmény 680 kgm. tiszta búzaszem volt.

Számtalan elismerő levél. — Kérdezőkérésre ingyen és bérmentve nyújtunk felvilágosítást.

Bárdos és Brachfeld
Budapest, VI., Gyár-uteza 5.

zölte, hogy a tőke megmaradt, sőt a jelenlegi tulajdonos boszuságára a házat nem is pincézte alá, hogy a gyökereket meg ne sértse. Minthogy a tőke a ház tornáczában van, a hidegtől nem szenved. A tőke kerülete alul 112 centiméter.

Szesz.

A szeszüzletben e héten a forgalom nem volt ki-elégítő és az árak azonnali szállításra és zárlatra a legutóbbi jegyzés szerint záródnak.

Elkelt helybeli szeszfinomítóktól *finomított szesz* adózva 175—175.50 K, adózatlanul 56—56.50 K nagyban, míg ellenben vidéki szeszfinomítók és másodkétől főleg azonnali szállításra olcsóbb ajánlatok voltak.

Élesztőszesz adózva 174 K-ig, adózatlanul 55 K-ig kelt el nagyban.

Denaturált szeszben a kereslet gyéribb volt és nagyban azonnali szállításra és kötésre 50—50.50 K-n kelt el hordóval együtt.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás azonnali és campany szállításra 2.50 kor. jegyzésen alól és 48—49 K fix árbán kelt el.

Budapesten a kontingens nyersszesz ára 52—53 K.

Budapesti zárlalárak nagyban:

Finomított szesz adózva	175—175.50	K
Finomított szesz adózatlan	56—56.50	»
Élesztőszesz adózva	174—174.50	»
Élesztőszesz adózatlan	55—55.50	»
Nyersszesz adózva	173—173.50	»
Denaturált szesz	50—50.50	»

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A vetőmagvak kelendősége az utóbbi napokban természetszerűen gyöngébb lett. Vörös lóheréből már csak szórványosan rendelnek kisebb tételeket. Ellenben elég számosan érkeztek rendelések luczernára. Egyébként a takarmányrépamag, még pedig az impregnált, továbbá a muharmag és a koránérő tengerifajták voltak főképpen keresett cikkek. Eső beálltával biztosan lehet még egy erős üzletforgalomra számítani és ennek pontosan és gyorsan eleget lehetne tenni a legkelendőbb magféléknek még elegendő készletéből.

A mult heti árak nem változtak.

Jegyzések nyersáruért 100 kilogrammonként:

Luczerna világos szemű	140—144	K
Luczerna barnás szemű	120—125	»
Magyar lóhere természetű arankamentes	130—135	»
Magyar lóhere, mely arankától megtisztítható	115—125	»
Magyar lóhere nagyarankás	100—110	»
Biborhere	40—42	»
Baltaczim	35—36	»
Bükköny	26—30	»

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ordódy Lajos.

Készáru-tőzsde 1909. április hó 29-én.

Fajta	Hektoliterenkinti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapestén		Hektoliterenkinti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapestén	
		Kor.-tól	Kor.-ig		Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:						
Tiszavidéki	76	28.90	29.25	79	29.55	29.90
"	77	29.10	29.35	80	29.70	30.—
"	78	29.30	29.65	81	—	—
"	—	—	—	—	—	—
Fehérmegyei	76	28.75	29.—	79	29.30	29.60
"	77	28.95	29.15	80	29.55	29.85
"	78	29.10	29.35	81	—	—
"	—	—	—	—	—	—
Pestvidéki	74	—	—	78	29.15	29.40
"	75	—	—	79	29.35	29.65
"	76	28.90	29.05	80	29.60	29.90
"	77	29.—	29.20	81	—	—
"	—	—	—	—	—	—
Bánsági	76	28.85	29.10	79	29.40	29.90
"	77	29.05	29.30	80	29.65	30.—
"	78	29.20	29.60	81	—	—
"	—	—	—	—	—	—
Bácskai	76	28.10	29.25	79	29.45	29.90
"	77	29.10	29.35	80	29.70	30.—
"	78	29.25	29.65	81	—	—
"	—	—	—	—	—	—
"	—	—	—	—	—	—
Rozs elsőrendű új középminőségű (új)	—	—	—	—	19.70	20.—
"	—	—	—	—	19.60	19.70
Árpa takarmányáru, elsőrendű	—	—	—	—	18.—	18.20
"	—	—	—	—	17.60	17.80
"	—	—	—	—	—	—
Köles elsőrendű (új)	—	—	—	—	18.10	18.40
Zab elsőrendű (új)	—	—	—	—	17.80	18.—
Tengeri belföldi román v. bolgár	—	—	—	—	15.20	15.30
Repcekaposza	—	—	—	—	—	—

! Utólérhetetlen teljesítésben és könnyű járásban!

Uj gabona-aratógép „Handy“

Szénaforgatók — Lógereblyék

Uj fűkaszálo „Darling“

UMRATH ÉS TSA BUDAPEST, V. KER., Váci-körút 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 12 P-ig. — Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

A peronospora leghatékonyabb ellenszere a Dr. ASCHENBRANDT-féle

BORDÓI POR

amint azt úgy a külföldi, mint kilencz éves hazai tapasztalatok igazolják. **Nem perzsel! Jól tapad! A fecskendőket nem rontja! A burgonyavész ellen használt szerek közt is a leghatásosabb!**

A lizstharmit legbiztosabb gyógy- és óvszere a Dr. ASCHENBRANDT-féle

RÉZKÉNYPOR

mely a szőlőt egyuttal az **antraknózis** ellen is megvédi.

A porok árai Budapestén:

50 kg.-os zsákban kg.-kint	bordói por	68 fillér
10 és 5 „ „ „	bordói por	72 „
2 „ „ „	bordói por	73 „
50 kg.-os zsákban kg.-kint	rézkénpor	45 fillér
10 és 5 „ „ „	rézkénpor	49 „
2 „ „ „	rézkénpor	50 „

Gyártás korlátolt! Tessék a szükségletet **mielőbb megrendelni.** A porok szállítása bármely időben és részletben történhet. — Ismertető füzeteket, a használati utasításokat küld, megrendeléseket elfogad a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető a legtöbb vidéki fűszerkereskedésben!

MELHORN OSZKÁR R. Schweinsburg.

Szegelő különleges gyár:

Pálmaházak, téli kertek, meleg- és hidegházak és bármely növényházak építésére, központi fűtések berendezésére legújabb szerkezetben és kiváló díszes kivitelben.

Magyarországi vezérképviselő:

Altalános üzem- és ipari gépgyár:

Kogler és Roszner Budapest, V. ker., Váci-ut 26. szám.

Bármilyen felvilágosítással, tervrajzokkal és költségtervezetekkel készséggel szolgálunk. Meghívásra szakmérnökeink bármikor megjelenhetnek. Sziveskedjen megkeresni.

Birtok-bérlés!

Keresünk 15—20,000 hold kiterjedésű birtokot bérlésre.

Különböző nagyságu birtokok vétele és eladása.

Felvilágosítással készséggel szolgál:

Leidenfrost László és Bauer Antal

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 10., földsz. I.

Wohanka-féle nyersolaj-motorok és lokomobilok

nem benzinnel hajtattak, tehát a pénzügyőri ellenőrzés, adómentes benzinnel történő kérésének stb. nem szükséges.

Üzemköltségek: a motor nagyságához képest óránként és lóerőnként 2¹/₄—1¹/₂ fillér SZAVATOSSÁG mellett. Rendkívül csendes és egyenletes járása, tehát minden üzemre alkalmasak. Nincsenek szelepek, sem gyújtócső, sem lámpa, tehát tüzvészély és robbanás kizárva.

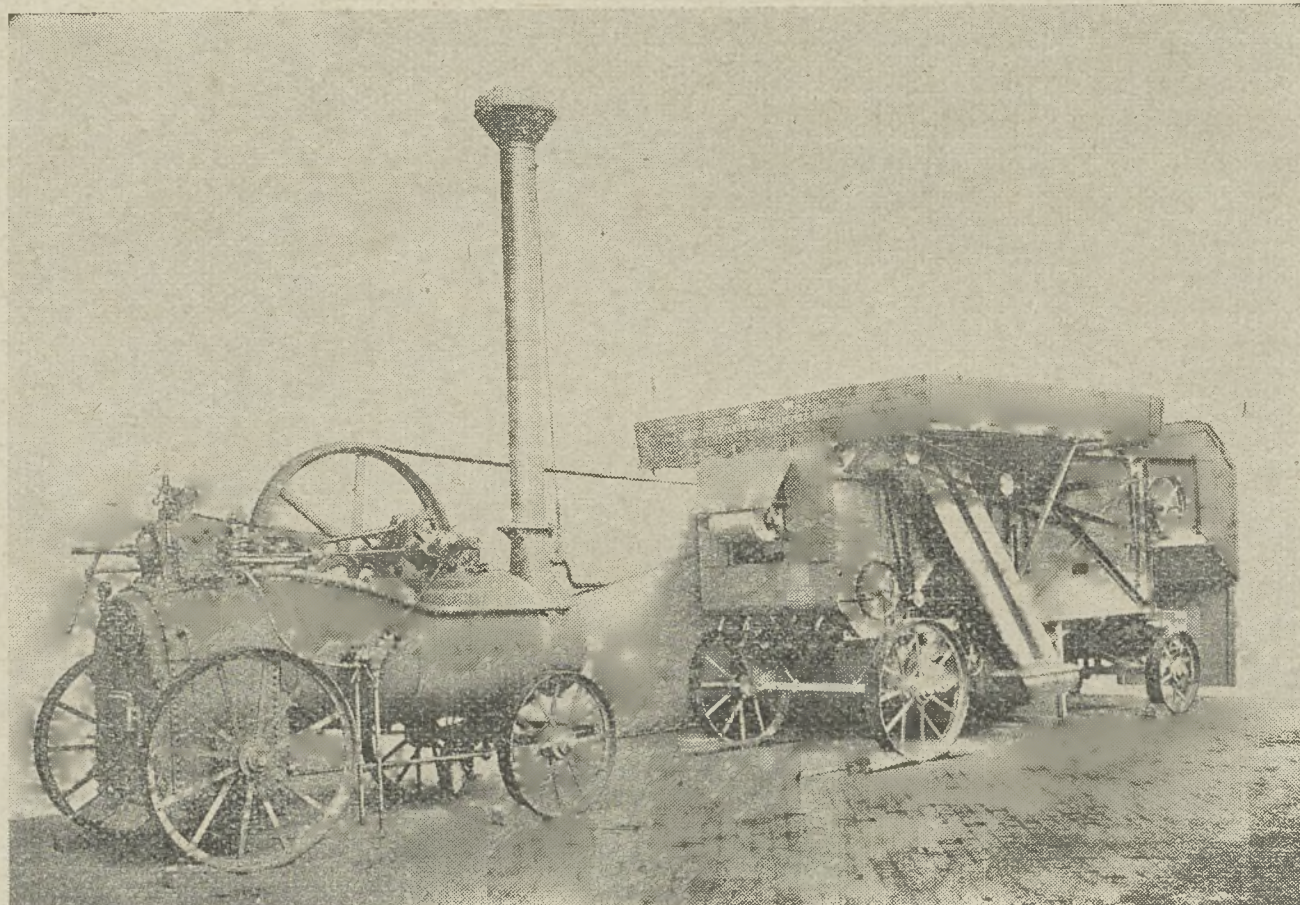
————— Kimerítő felvilágosítást ingyen és bérmentve ad —————

Wohanka és Társa Budapest, VI., Váci-körút 76. Hazai gyártmány.

10 LÉGKÖRNYOMÁSÚ legújabb szerkezetű **LOKOMOBILOK**

Nagy munka-
képesség ::

Gazdaságos
üzem ::

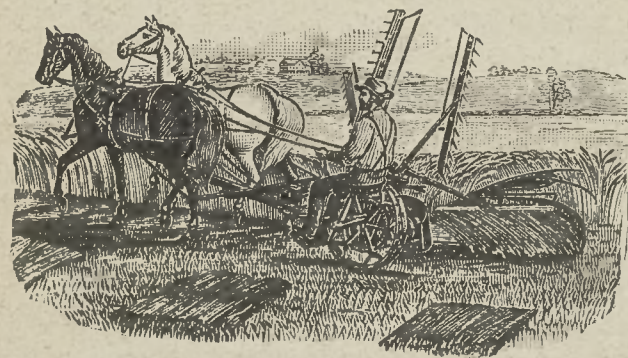
Vaskeretű gőzcséplőgépek 1908–1909. évi szerkezet.

Kivánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

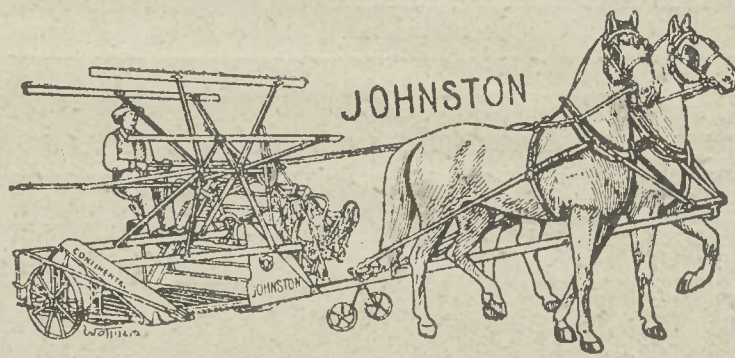
Á. M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége,

BUDAPEST, V., Váci-körút 32. szám.

Á hazai viszonyokra legalkalmasabb aratógépek :

Johnston

könnyű marokrakói és kévekötő-aratógépei.

Dőlt gabonában is jó munkát végeznek. Egyszerű szerkezet, könnyű kezelés. Csekély vonóerő-szükséglet és megbízható munkaképesség. Magyarországon több ezer Johnston aratógép van használatban. Mielőtt aratógépet vásárol, okvetlen kérje be ajánlatainkat.

Rétiszéna, sarju, lóhere, luczerna és csalamádé kaszálására és gyűjtésére a legjobb és legmegbízhatóbb eszközök

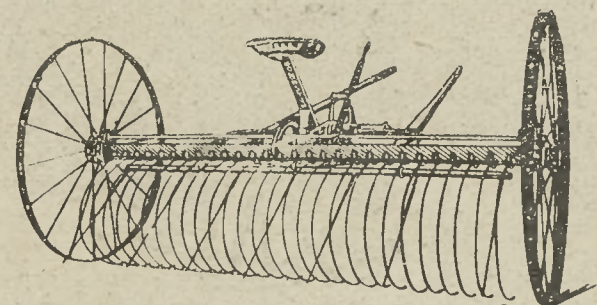
JOHNSTON

**10-es számú fűkaszológépe,
szénaforgatógépe és
teljesen acél önműködő kiváltású gyűjtőgereblyéi.**

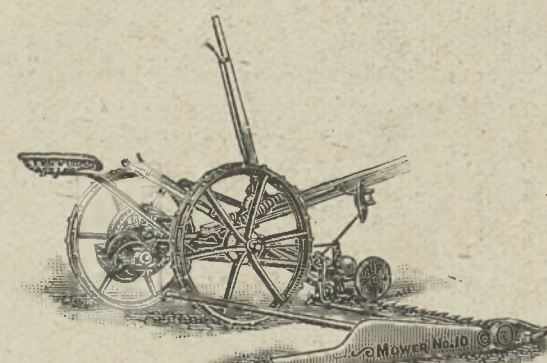
Legjobb anyag, legmodernebb szerkezet, szolid, tartós kivitel.

Magyarországon sok ezer használatban. — Mielőtt kaszáló- vagy gyűjtőgépet vesz, kérje be ajánlatunkat.

Vezérképviselet és főraktár:

Bächer Rudolf, Melichár Ferencz
Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

RAPID kézi műtrágya-szóró készülék.

Ezen **műtrágyaszóró-készüléke.**

Fischl V. gazdasági intéző ur szak-szerű kísérletezés után találta fel. — A régi szokásos **kézi szórással** szemben előnye, hogy a **munkás kezét és ruháját nem támadja meg**; a használatban levő nagy gépekkel szemben előnye az **olcsó ár, egyszerű kezelés** s hogy **egy ember napenként 7-8 holdat**, vetőlépésben haladva, kényelmesen beszórhat. A beállítható szórókanál által az **elszórandó mennyiség pontosan szabályozható**. Ára Budapesten darabonként **60.— K.** Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálók.

WEISZ JAKAB
a szabadkai műtrágya-gyár képviselője
Budapest, V., Lipót-körut 7.

A gazda tízparancsolatja

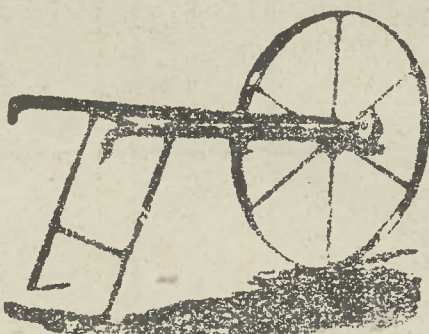
szép nyomással, ingyen kapható bérmentve postán, Ubald v. **Trnkóczy gyógyszerésztől, Laibach, Krain, Ausztria.**

Elsőrendű magyarfajú Erdélyi jármosökrök,
ugyszintén **1 éves magyarfajú Erdélyi ökörborjúk**

mind **időben nagy választékban** kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt.
(Szolnok-Doboka megye.)

Gyors, pontos, olcsó földmérés!

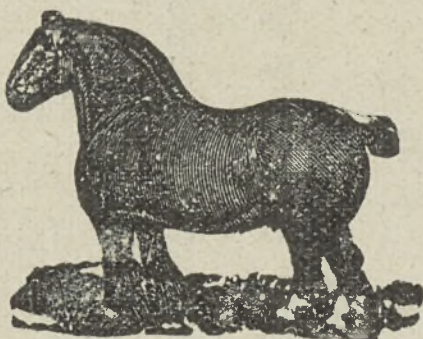

Stadel-Torkos földmérő-taliga.
Világhírű szabadalom 18 államban. Kapható **Stadel gépgyárában, Győrött.**

Eredeti

pinzgau tenyészbika

mindenféle korban, ugy-szint **tenyésztehének** nagyon jutányos áron kaphatók e czim alatt: **Zuchtgenossenschaft Piesendorf, Pinzgau.** Felvilágosításokat díjtalanul nyújt érdeklődőknek: **Georg Huber** üzletvezető Piesendorf, Pinzgau.

Muraközi tenyészlovak

hidegvérű (nóri) igás

tenyészlovak

és

tenyészmenek-

nek közvetlen a tenyésztőtől vagy vásárokon való beszerzésénél szolgálataimat a t. gazdaközönség b. figyelmébe ajánlom. A vásárok jegyzékét kívánatra szívesen megküldöm. Leglelkismeretesebb kiszolgálás.

Ia referenciák!

Fischl Jakab

Ligetvár (Draskovecz) posta

Murakirály (Muraköz).

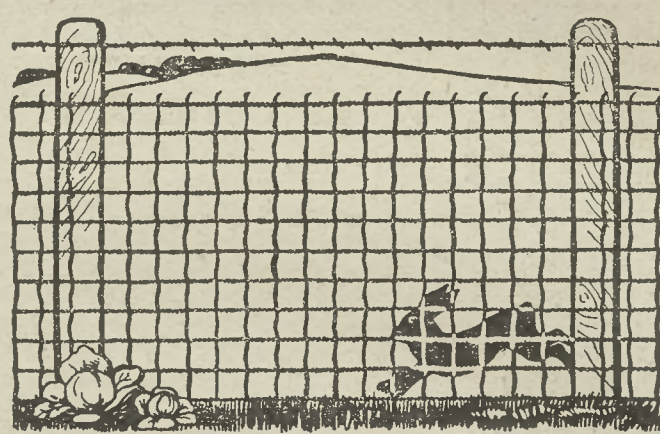
Sürgönczim:

Xp. Fischl Muraköz.

Küldöncz Ligetvár.

Bámulatosan olcsó kerítések!

Hazai gyártmány!

Páratlanul egyszerű

Rendkívül könnyen kezelhető.

Számtalan elismerésvél **HUNGARIA-SODRONYFONAT** bizonyítja a szabadalm. kiválóságát, mely felülmulhatatlan.

Horganyozott sodronyból készül! Nem kell befesteni! Ára négyzetméterenként **30 fillér és feljebb.**

Megrendelhető a kizárólagos készítőnél:

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet fonat- és kerítésgyárában

Budapest, VIII., Üllői-ut 48/6

Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás!
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

GŐZEKÉK,

gőz uti hengerek és uti mozdonyok

cséplőgépek hajtására, az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből.

A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szak-tanáccsal készséggel szolgálunk.

Szíves megkeresések **Zentral Direction der Oesterreichischen Berg- u. Hüttenwerks Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia,** vagy: **az osztrák bánya- és kohászati társaság magyarországi képviselőjéhez, Mayer Pál** főhercegi felügyelő, Budapest, VIII., József-utca 16-18. kéretnek.

Cséplésre és szobafűtésre

egyaránt kiválóan alkalmas és olcsó áránál fogva — országszerte méltán kedvelt elsőrendű —

baglyasaljai és Józsefaknai tömørszenünket

ajánljuk a magyarországi gazdaközönség figyelmébe.

Északmagyarországi Egyesített Kőszénbánya és Iparvállalat R. T.
Budapest, V., József-tér 10. sz.

BÁRDOS és BRACHFELD

műszaki és villamossági vállalat

BUDAPEST

VI., Gyár-utca 23. szám.

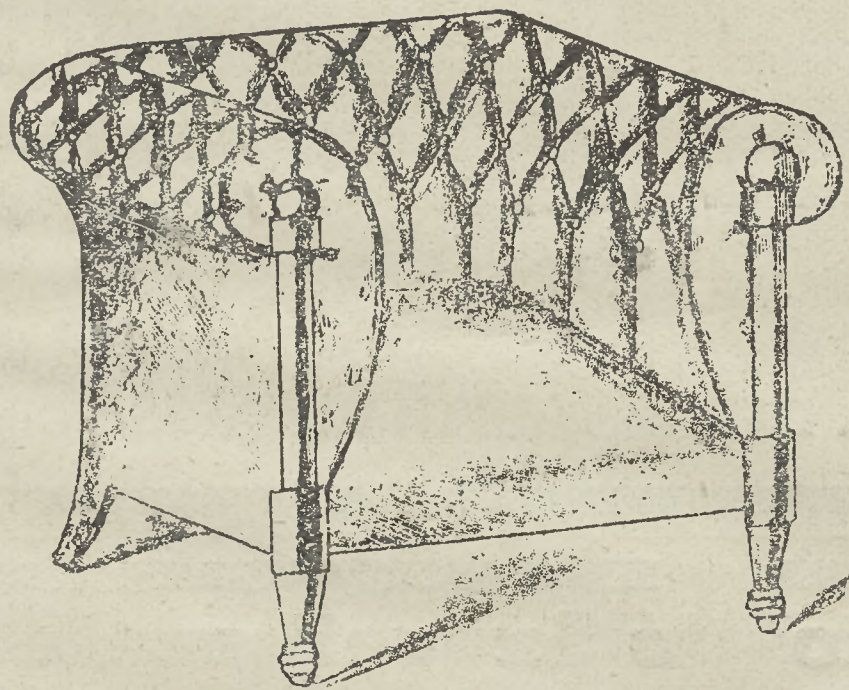
Villamossági osztály:

Villamos világítási és erőátviteli telepek, kastélyok, gazdaságok, gyárak, malmok, fűrésztelepek és községek részére.

Ajánlat ingyen és bérmentve.

Bőrszékkipar Kendi Antal Bpest, IV., Károly-utca 2.

Angol bőrbutor

készítése, festése és renoválása saját műhelyemben.

Ebédőszékek, iroda-fotélok valódi bőrrel.

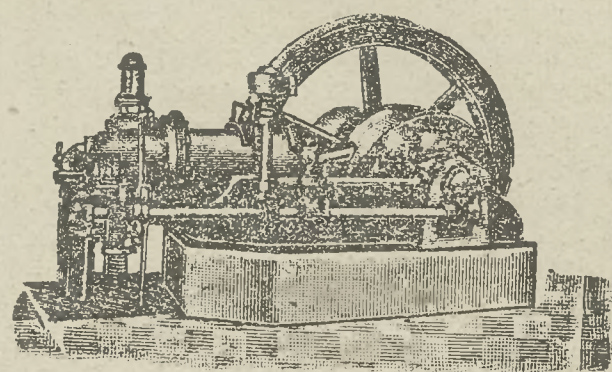
Ülőbutor állványok kárpitozása. Székátalakítások.

ELSŐRENDŰ KIVITEL! — VERSENYKÉPES ÁRAK!

Fischer János mérnök

malomépítési vállalkozó a Flewa E mérnök és társa motor és géppáryi cég magyarországi és társországainak kizárólagos vezérképviselője

VI., Báthory-u. 1. BUDAPEST, V., Nádor-u. 35.

Ajánlja elismert világhírű: Magasnyomású és 4 ütemű nyersolajmotorjait, szivógáztelepeit antracit, koks és faszénre benzin lokomobiljait cséplőszekrényre.

Telefon 101-25.

Sürgöncyim: Turbina.

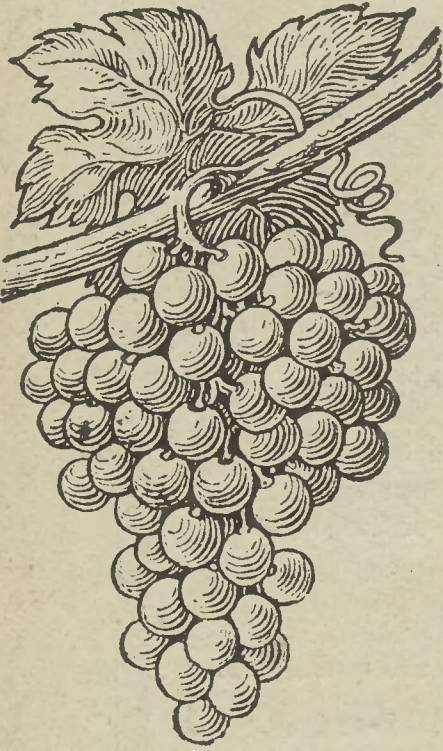
ÁLLANDÓ RAKTÁR! — LEGJOBB REFERENTIÁK!

Szőlőtulajdonosok!

„**PERONOSPIN**“ mely már 7 év óta használatban van, hatásában sokkal jobb és olcsóbb permetszésnél, mint a kékkő. — Egy csomag 1 hektó vízre 50 fillér. 10 csomag rendelésnél bérmentve küldi:

Demeter F. Kornél gyógyszerész, Szászváros, 60. sz.

MINDENKIT ÉRDEKEL! Ujirányu szőlőtenyésztés

Oltani, permetezni, kénporozni nem kell.

Legfőbb előnye, hogy hozzá semmiféle tudomány nem kell, mert aki soha szőlőtvet nem kezelt, elbírhatik vele. Minden szállítványhoz egy ültetési és kezelési utasítás mellé kerül, ebből kinézhető akár egy juhász is, hogy miként ültessék el, kezelése pedig metszés, kapálás és felkötésből áll. Ezt nem kell drága vörösréz, sárgaréz-sóval, gummicsövekkel ellátott fecskendővel nyár közepén a legnagyobb munkaidőben orvoslattani és terem többet, jobbat, mint a drágán gondozott oltványok. Ez a Nagy Gábor-féle világhírű „Delaware” nevű szőlő.

Ezt oltani nem kell, mert a fillokszera nem árthat neki, mint a riparláknak, bimbója, vesszője télen soha el nem fagy, holdaként átlag 35 hektolitert terem, egy bimbójából 3-4 fűrt fejlődik. Szeptemberben a leghidegebb vidéken is le kell szüretelni, másként megaszalódik. Bora az aszaborhoz hasonló édes és erős, igen kellemes zamatu s kétszer annyit ér, mint más borok, mert ez gyógybornak is legalkalmasabb. Sima vesszője, minden szál megfakad. Ezért már számos vidéken a rossz fajokat kiirtják és ezzel ültetik be, a szántóföldeket pedig, hol szőlő soha nem volt, nagy táblákban örökítik be a legkisebb földesgazdákat, úgy mint a nagy uradalmak, mert nincsen az a gazdálkodási ág, mely annyit jövedelmezne, vesszője is még legalább 20 évig drágán kel el, éppen ezen sokoldalú bűmulatos tulajdonságánál fogva sehol a világon úgy be nem vált, mint éppen a mi éghajlatunk alatt, mert borának erősségét és édességét egyetlen európai faj sem éri el. Ezen a néven azonban igen sok vesszőkepeczet rengeteg más hitvány fajokat ad el, melyre a vevő csak

évek múltán jön rá. En azonoság és fajtisztaságáért felelősséget vállalok és még szigoruan hang-sulyoznom kell, hogy csak az a valódi fajta, melyet én 19 év alatt negyven holdra szaporítottam el, ez már minden kétséget bezonyított tény.

Aki a valódi bőtermő és legnemesebb fajt akarja megszerezni, az csak a Nagy Gábor-féle „Delaware” vesszőt kérje, ha bárkifől vesz s ha esetleg azt kapott, nyugodt lehet, mert dúsán jövedelmező, háladáatos fajjal bír.

Borából egy üveggel egy koronáért küldök kóstolókat.

Az itt leírtakról nálam személyesen meggyőződni ajánlom bárkinek. Szívesen látok minden érdeklődőt a szőlőterés idején, főleg az itt elmondottak felől kételkedőket hívom meg, hogy nálam a helyszínen mulhatatlanul tekintsek meg.

SZŐLŐOLTVÁNYOK.

Készlet 850,000 gyökerez oltvány, táblás ültetések és hiányok pótlására, hatvan legkiválóbb bor- és csemegefaj, szigoruan válogatott tökéletes forradásu és fajtisztá dűsgyökertű példányok.

Telepem 19 év óta áll fenn s az országban egyedüli, mely mindenkor vezetők volt az összes szőlőoltvány-telepek között, mert míg hol itt, hol amott egy-egy feltűnt s pár év múlva letűnt, addig telepemen a gondos, figyelmas munka azt eredményezte, hogy egyetlen vállalat sem képes oly tökéletes anyaggal ellátni megrendelőit s az már rég bebizonyosodott, hogy az nyert a 19 év alatt, aki tőlem vásárolta be szükségletét, mert a milliókban előállított oltványok készítésénél és nyolcvan hold termőszőlő betelepítésénél ezerszára képeztem a környékbeli munkásokat, akik most mint kitűnő szakemberek készítik oltványaimat és gondozzák a 120 holdas termőszőlő- és oltvány-iskolámat.

SZŐLŐLUGAS.

Minden háznál elmaradhatatlan, egy-egy tő 200-300 fűrtöt terem, neveléséhez tudomány nem kell, csak a legfőbb az, hogy ezek alkalmas, megválasztott lugasnak való fajok legyenek, melyek árjegyzékemben képekben látha tók más faj lugasnak nem alkalmas.

Képes árjegyzéket a Delaware szőlő bővebb leírásával, természetének eredeti fényképfelvételével, tanulságos tartalommal ingyen és bérmentve küldök bárkinek, ki címét tudatja magyar, német, horvát vagy román nyelven, 40, a szöveg közé nyomott szép képpel. Ezen katalógust meghozatni igen melegen ajánlom még azoknak is, kik rendelni nem akarnak, mert mindenkit érdeklő igen hasznos tartalommal bír, s mint ilyen, igazán egy háznál sem szabad hiányoznia.

Czím:

NAGY GÁBOR, NAGYKAGYA
u. p. KÖLY.

Levelezés magyar, német, horvát, szerb és román nyelven.

Török A. és Tsa Bankház r.-t.

Vásároljunk
osztálysorsjegyet

Egész sorsjegy 12.— K
Fél „ 6.— „
Negyed „ 3.— „
Nyolczad „ 1.50 „

TÖRÖK

Fiókok:

Teréz-körut 46.

Váci „ 4.

palotában

BUDAPEST,

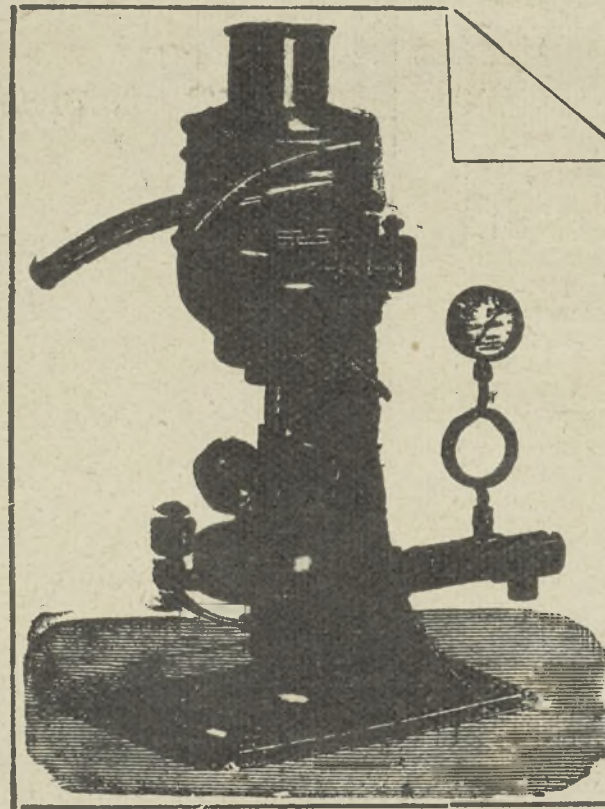
IV., Szervita-ter 3.

ALFA-SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

TEJGAZDASÁGI
GÉPGYÁR.

iroda, raktár és gyártelep:
VI., Lomb-utca II.

Alfa-Laval Separatorok
kézi és erőhajtásra

40—2000 ltr óránkénti munkabírással.

Mindennemű tejgazdasági eszközök

és gépek gyártása. Tejgazdasági telepek

berendezése és átalakítása.

Díjtalan tanácsadás minden tejgazdasági

kérdésben. Árjegyzékek, tervek és költségvetések bérmentve.

Több mint 770 első díj!

Több mint 500.000 Alfa-Laval Separator az egész világon!

!! Az Alfa-Laval Separator a legjobb !!

Kozisek-féle duplán gyomláló

repcze-gyomirtó

az egyedüli legmegbízhatóbb, legkényelmesebb és legolcsóbb irtóeszköz a gyomnak, pontos munkája minden csalódást kizár.

Gyomirtók, duplán gyomlálók, egyfogatu, 150, 175, 200 cm. munkaszélességgel nagy csapásnál, **kézigépek**, könnyen lehet vele dolgozni, 75 cm. munkaszélességgel. Ezen gépek két fésűvel dolgoznak és a vetést kétszer gyomlálják.

Tudakozódásokra válaszol és megrendeléseket gyorsan eszközöl:

GEORG KOZISEK Brunn, Backhausgasse 8.

Földhaszonbérbeadási hirdetés.

Saárdi gróf Somssich Imre tulajdonát képező, Somogyvármegyében, Bolhás község határában, Somogyszobb vasuti állomástól mintegy 5 kmtr távolságra fekvő birtoka **1910. márczius 1-től egymásután következő 12, esetleg 15 évre**, írásba foglalt zárt ajánlatok útján haszonbérbe adatik, melyek közül tulajdonos szabad választást tart fenn magának. Nevezett földbirtok **1600 négyszögölével mintegy 2365 hold**, mely művelési ágak szerint: **szántóföld 1287, rét és legelő 980, kert 13, szőlő 2, adómentes 83 hold.** Bővebb felvilágosítást nyújt az **uradalmi főtitkarság Hatesen**, posta és távirda helyben, Somogyvármegye, ahol a haszonbérleti feltételek is betekintheők. — Közvetítők kizárva.

KNUTH KÁROLY

mérnök és gyáros.

Gyár és iroda:

Budapest, VII., Garay-utca 6—8. sz.

Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, clozetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és petróleum-váladákból nyert gázok értékesítését czélzó készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, költségvetések, jövedelem előirányzatok gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű kőanyag-csővek raktáron.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1,980.100— K
Tartalékok 1,255.767'35 „

Összesen: 3,235.867'35 K
1901. évi fölősleg 90.349— K 1905. évi fölősleg 61.730'60 „
1902. „ „ 59.782'26 „ 1906. „ „ 39.243'65 „
1903. „ „ 109.311'73 „ 1907. „ „ 41.877'32 „
1904. „ „ 72.383'23 „ 1908. „ „ 81.088'76 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarnyukban részesülnek és az 1901. évi üzletfőlslegből ugy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzlet főlslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díj visszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5 százalék engedményben részeltettek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és telvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

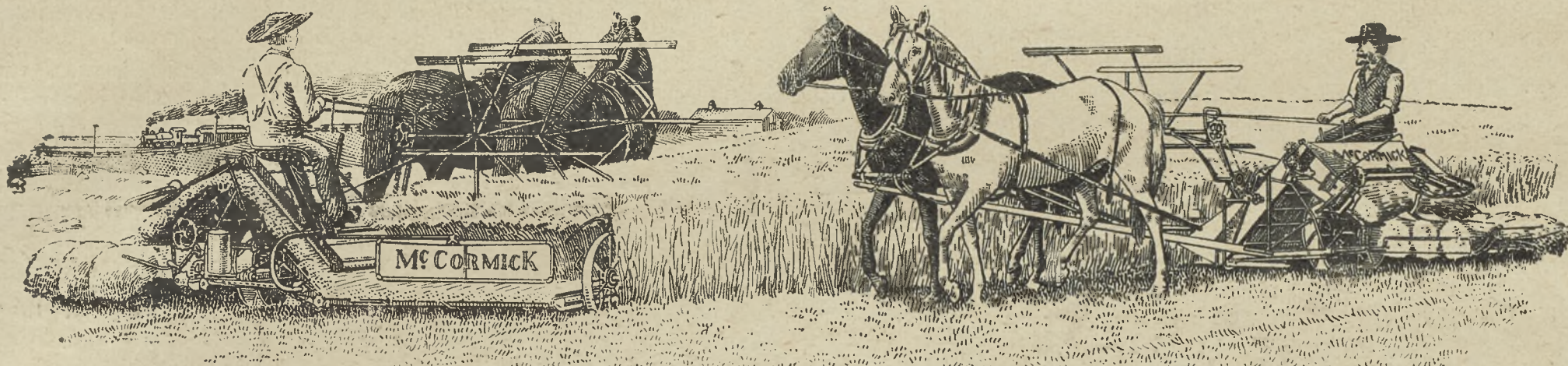
Az igazgatóság.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, CHICAGO U. S. A.

Igazgatóság és főraktár: Budapest, V., Alkotmány-utca 12. sz.

22 éves

aratógéphasználatban, a szerkezet és anyag felülmulhatlan jóságát igazolja.

Mc CORMICK kévekötoratógép 5 és 6 angol láb metszőszélességgel.

OOOOO

Mc Cormick

kévekötoratógép-pel az aratás biztosítva van: :::

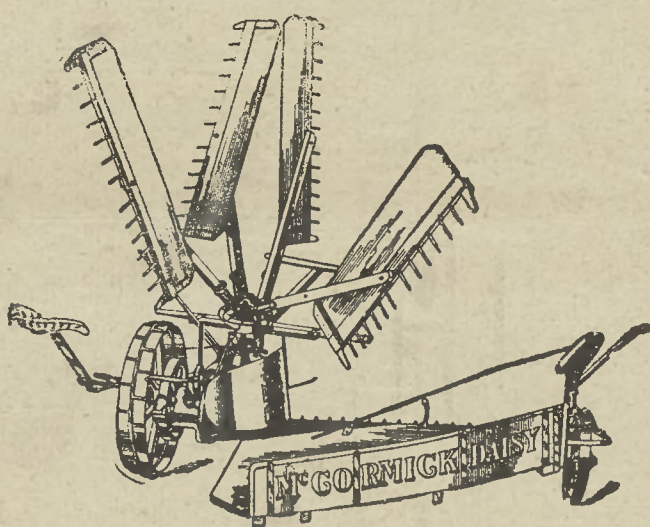
OOOOO

Legujabb amerikai gépkülönlegességek:

Sidedelivery szénagyűjtő és forgatógép. :

Istállótrágyaszóró-kocsi.

Tárcsásborona szállító- és rudhordó készülékkel.

Legujabb amerikai gépkülönlegességek:

Csővestengeri-darálógép

mindennemű szemestakarmány részére is alkalmas.

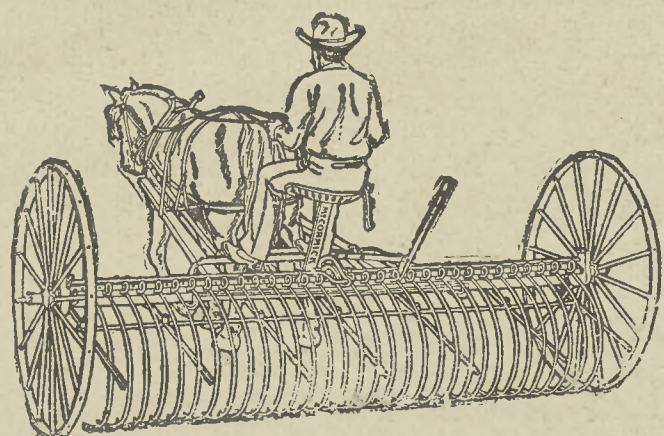
„OHIO” tengeriszár-tépőgép

szalmaszeccszásra és zöldtakarmány aprítására használható

A legjobb takarmánykamra és cséplőmotor az eredeti amerikai

I.H.C. Benzinmotor.

Katalogust és árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Aczél-szénagyűjtő.

„New 4” fűkaszalógép.

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐ- ÉS GÉPGYÁR-

RÉSZVÉNYTÁRSULAT

VASUTI KOCSIGYÁRA (GŐZEKE-OSZTÁLY)

X., Kőbányai-ut 31.

BUDAPESTEN

X., Kőbányai-ut 31.

Távirati ezim: „GANZCOM” BUDAPEST.

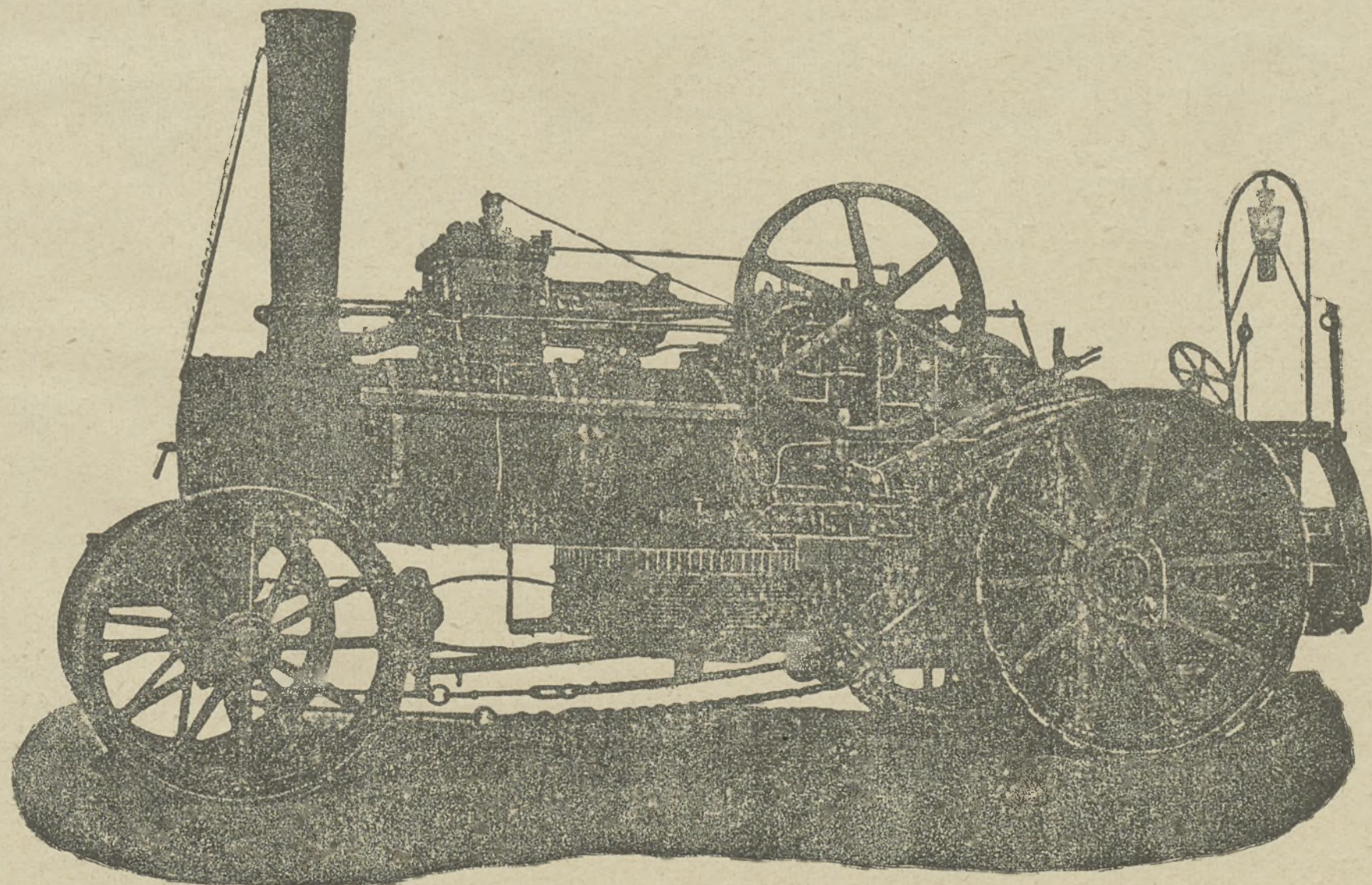
TELEFONSZÁM 74-68.

Felhívjuk az érdekeltekt gazdaközönség b. figyelmét legujabb szerkezetű,

kétgéprendszerű

GŐZEKÉINKRE,

melyek ugy szerkezet, anyag, munkateljesítmény, mint tüzelőanyagfogyasztás tekintetében minden külföldi gyártmányu gőzekét felülmulnak.

Hajlandók vagyunk igen előnyös feltételek mellett bérszántással kombinált eladásokat eszközölni. Legkedvezőbb fizetési feltételek mellett legmesszebbmenő jótállást vállalunk. Tisztelt vevőinknek gőzek szállítására épített 30 tonnás saját vasuti kocsijainkat kölcsönképpen rendelkezésére bocsátjuk.

Tartalékrészeket állandóan raktáron tartunk.

A t. gazdaközönség figyelmét tartalékrészeink különösen jutányos áaira is felhívjuk.

Legtökéletesebb acetylen világító-rendszer.

Részletes árajánlattal szívesen szolgálunk.

Gőzmívelés.

== Nagyobb területek szántását gőzekével ==

hajlandó vagyok elvállalni; épügy

mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy alanti címemhez forduljanak:

WOLFFERNŐ gőzszántási vállalkozó
Budapest—Kelenföld.

NOVÁK és JAHN

gép-, réz- és lemezárú-gyár, kazánkovács, műhely
Prága—Bubna.

Legrégibb speciális firma

a gazdasági szeszgyárak

berendezésére

Ausztria-Magyarországban.

Építési tervek, költségvetések és mindennemű a gazdasági szeszgyárakkal és ezek rekonstruálásával egybekötött munkálatok végzése.

Gőzkazán és gőzgépek

minden nagyságban és rendszerben.

Szabadalmazott destilláló-gépek, gőzölők, előszelrezo-kádak, stb.

Mosógépek, szivattyúk, malátaszúzók, tartányok stb.

Minden a legmodernebb, legbevéltabb és legszolidabb kivitelben.

500 szeszgyár Ausztria és Magyarországban berendezve.

Manilla kévekötőfonal aratógépekhez

legelőnyösebben szerezhető be a

Szegedi kenderfonógyár részv.-társ.-nál Szegeden,

mely legújabb angol-amerikai gépein tisztán csak I-a manilla kenderből évente 2500 métermázsza ilyen fonalat készít. Teljes egyenletességért kg.-ként, kbelül 350 méter hosszúság mellett, legnagyobb, kbelül 50 kg. hordképességért, megfelelő gombolyításért **teljes felelősséget** vállal. Ezen a külföldinél jobb fonalat mindazonáltal **bármely külföldi ajánlatnál**

100 kg.-ként 10 koronával olcsóbban

szállítjuk a gazdaközönségnek és kérjük, hogy ezen teljes felelősség mellett kbelül 10%-kal olcsóbban ajánlott **hazai** fonálnak a külföldivel szemben előnyt adjon.

Gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötélárúk, kenderzsákok stb. legjobb beszerzési forrása.

Sertés-eladások és vételek

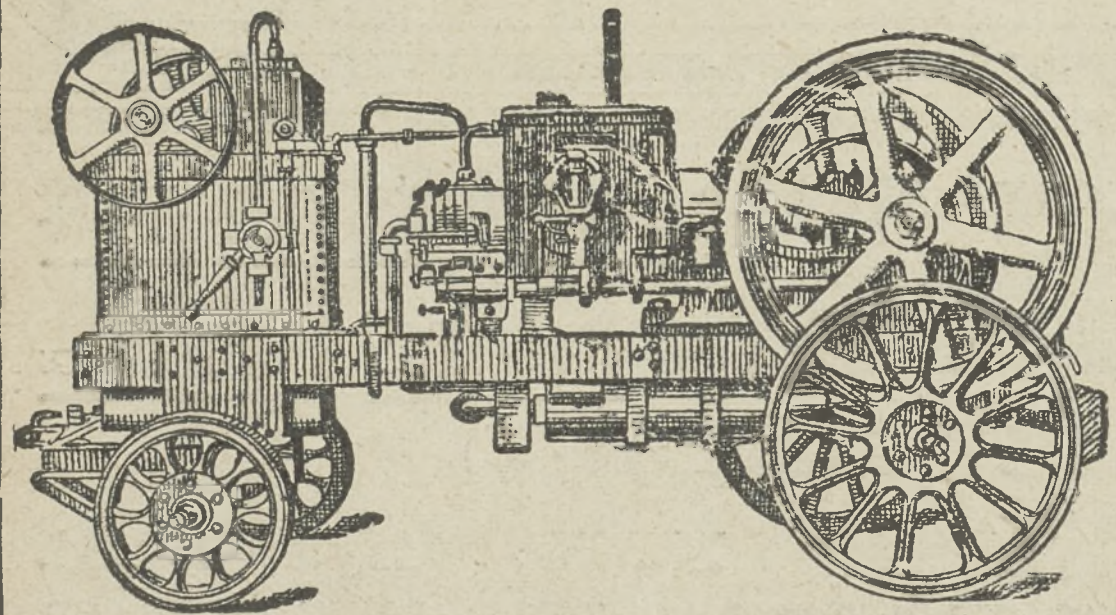
legjobban és legpontosabban eszköztetnek, sovány, úgy hizott állapotban **URL REZSÓ** sertésbizományosnál, Budapest, VIII., Népszínház-u. 22. (Polgári serfözde

bérpalota). — Telefon: 97—05 Interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál

LANGEN és WOLF motorgyár

BUDAPEST, VI., Váczi-körút 59.

Eredeti **OTTO**

„OTTO”

-féle lokomobílok, benzín- és szivógáz-motorok.

Kényelmes fizetési feltételek.

A legkedveltebb és legjobban bevált

Kévekötő-aratógépek

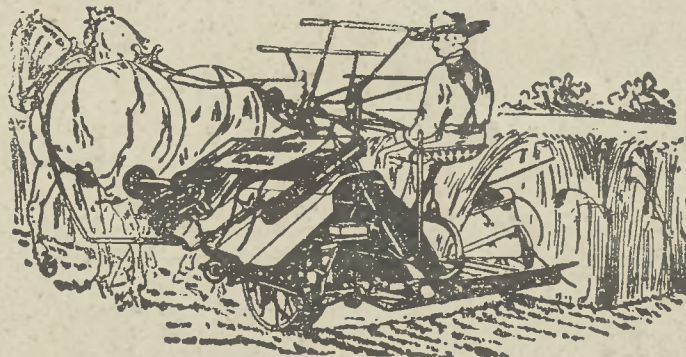
Marokrakó-aratógépek

Kaszálógépek, Gyűjtőgépek a

Deering-félék.

Ajánlja egyszersmind a jelen idényre **SACK RUDOLF** elismert kitűnő **aczélekeit, kapáló- és töltőgető-ekéit** és más egyéb legtekéletebb **talajmivelő eszközeit és gépeit.**

Mind Ezeket a legmesszebbre terjedő szavatosság mellett szállítja és kimerítő ismertetést kívánatra ingyen és bérmentve küld:

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzlete

Budapest, V., Váczi-körút 52.

VILÁGREKORD!

A világon a legelső szabadalmazott

Forrógőzeke

== 300 fokot meghaladó gőztulhevitéssel. ==

Évek óta bevált Schmidt Vilmos mérnök doktor szabad. füstös-tulhevitőjével. — **Gőzekékre egyedül jogosított gyártója Kemna J. gőzekegyára.** Egyetlen gőztulhevitő, melyről a gőzekegyártásban egyszerűségénél és szolidágánál fogva — a gép súlyának emelkedése nélkül — egyáltalán szó lehet.

50%-kal nagyobb munkateljesítés, 30% szén- és 40% vizmegtakarítás mellett.

3400-nál több dr. Schmidt-féle szabadalmazott gőztulhevitő van üzemben vasuti mozdonyokon.

Kétgéprendszer, sodronykötélátvitel. — Ugy nedves, mint egészen száraz esztendőkbén egyedül biztos munkateljesítés.

Szakprofesszorok által szántóföldeken végzett kísérletek eredményéről értesítéssel, kimerítő felvilágosítással, prospektusokkal és költségvetéssel érdeklődőknek díjmentesen, készséggel szolgál:

KEMNA J. gőzekegyára magyarországi igazgatósága

Interurban telefon 91—21.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8.

Sürgőnyezim: Kemna Budapest.